

СПРАВКА

за отразяване на становищата от проведени обществени консултации на интернет страницата на Министерството на околната среда и водите и на Портала на Министерския съвет за консултации с обществеността на Проект на Постановление на Министерски съвет за приемане на Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони

СТРУКТУРА	ПРЕДЛОЖЕНИЕ	ПРИЕМА / НЕ ПРИЕМА	МОТИВИ
<p>Сдружение „ЗА ТУРИЗМА НА КАЛИАКРА“ Стелиан Томов, председател на Управителния съвет</p>	<p>Приветства разработването на проекта на Наредбата за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони. Възприемаме създаването на единна регулаторна рамка за управлението на защитените зони като важна стъпка към осигуряване на ефективност, предвидимост и яснота в режимите за тяхното управление.</p> <p>В тази връзка изразяваме подкрепа за Наредбата, но считаме, че тя следва да бъде допълнена с изискване за задължително зонироване на защитените зони в процеса на изготвяне на териториалните планове за управление.</p> <p>Зонироването е основополагащ механизъм в екологичното управление, признат в международната практика, вкл. и при дейността на ИБЕИ-БАН. Неговото прилагане в рамките на териториалните планове за управление би позволило съчетаването на консервационните цели с устойчивото социално-икономическо развитие на засегнатите райони.</p> <p>Подходът, който предлагаме, се основава на тристепенно зонироване на защитените територии с ясно разграничение на различните функционални характеристики и приложими режими: Зона А – природни ландшафти и естествени местообитания с висок консервационен статус. Тази зона следва да включва само територии с висока екологична стойност, които са от критично значение за запазване на биологичното разнообразие и екосистемните функции на защитената зона. В този контекст режимът на управление следва да бъде фокусиран върху строгата</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Принципа за райониране/зонироване на площите, включени в границите на защитените зони по същество е въведен в проекта на наредба. Това е направено с въведените минимални изисквания за структурата и съдържанието на териториалните планове за управление на защитени зони (ТПУ) в приложението към чл. 8, ал. 2 от наредбата и по-конкретно с изискванията за обвързване на целите на опазване на защитените зони и мерките за тяхното постигане в обхвата на ТПУ към конкретни пространствено определени площи (участъци от защитената зона) със сходни характеристики (в глава втора и трета на ТПУ).</p> <p>Предложеният шаблонен метод на зонироване в три степени, аналогичен на използваните зонирования по отношение на защитените територии със значителен териториален обхват, като национални и природни паркове, обаче не е напълно приложим във всички случаи по отношение на защитените зони. Така например, някои от защитените зони са</p>

<p>консервация на природните ресурси, като се ограничи или изключи човешката намеса, с изключение на научни изследвания, мониторинг и поддържащи консервационни дейности. В тази зона следва да попадат поземлени имоти на горските територии, необработваеми земеделски земи - пасища, ливади и мери, природни местообитания, антропогенни ландшафти на обработваеми земеделски земи от първа до шеста категория включително, с цел осигуряване на хранителни местообитания на видовете. Основната цел на тази зона е да осигури дългосрочната екологична устойчивост (целостта) на защитената територия.</p> <p>Зона В – територии с възможност за икономически дейности. В тази зона следва да попадат антропогенни земеделски и горски територии, традиционно използвани ландшафти и други пространства, където могат да се извършват стопански дейности. В тази зона следва да попадат обработваеми земеделски земи от седма до десета категория включително. В този обхват не следва да се прилагат допълнителни ограничения извън съществуващите в режимите на опазване на зона А. Възможностите за развитие на тези територии са от ключово значение за местните общности, като тяхното включване в управленските решения би осигурило подкрепа за целите та пространственото развитие чрез активно участие на местните заинтересовани страни.</p> <p>Зона С – територии със съществуваща инфраструктура. В този обхват следва да попадат вече съществуващи урбанизирани зони, транспортни коридори, съоръжения за техническа инфраструктура, туристически обекти и други развити техногенни територии.</p> <p>Важно е да се подчертае, че след като зона А осигурява запазване на целостта на защитената зона, останалите подзони В и С следва да се разглеждат с оглед на принципа на пропорционалност, който изисква всяко ограничение да бъде обосновано и необходимо с оглед на конкретната консервационна цел.</p> <p>Предложеното зониране е пропорционално, защото ограниченията за всяка зона ще съответстват на нейната</p>		<p>със сравнително ограничена площ, разположени в земеделски райони, в които определени селскостопански дейности са не само допустими, но и необходими за поддържане на състоянието на местообитанията, предмет на опазване в тях, напр. коситба или пашуване. От друга страна има обявени малки по площ зони, в които човешките дейности са силно ограничени, като например зони с предмет на опазване неблагоприятно пещери. В тези случаи предложеното задължително зониране би било неприложимо. В други случаи има пълно припокриване на границите на зоните с границите на защитени територии, обявени по реда на Закона за защитените територии (ЗЗТ), с вече въведено зониране в плановете им за управление, което е съответно приложимо и за припокриващата ги защитена зона.</p> <p>Считаме, че предложеният в проекта на наредба към момента по-отворен и гъвкав подход към зонирането на защитените зони, позволяващ въвеждането на конкретни мерки за всеки район на база на неговите конкретни характеристики, състояние на целевите обекти в него и отчитане на всички съществуващи вече за него забрани и ограничения на дейности, въведени с други нормативни, административни актове, програмни и планови документи, е по-целесъобразен и подходящ за мрежата от защитени зони. Той позволява във възможно най-пълна</p>
---	--	--

	<p>екологична стойност и значение за опазване на биологичното разнообразие. Зона А, като най-ценна, е подложена на строг режим за осигуряване на целостта на защитената зона, докато в останалите подзони са възможни социално-икономически дейности на местните общности. Зонирането осигурява ефективно управление на защитените зони, като позволява фокусиране на консервационните усилия върху най-важните територии (зона А), като същевременно дава възможност за устойчиво развитие в другите зони (зони В и С). Зонирането е превантивна мярка, която цели да предотврати негативно въздействие върху околната среда, като определя предварително допустимите дейности за всяка зона. Предложеното зонироване допринася за устойчивото развитие на защитените зони, като балансира опазването на природата със социално-икономическите нужди на местните общности. Чрез ясното разграничаване на зоните и режимите им на управление се създава предвидимост и стабилност, което е важно условие за устойчиво развитие.</p> <p>Предвид гореизложеното, предлагаме в Наредбата да бъде въведено изискване териториалните планове за управление на защитени зони задължително да съдържат специфично зонироване на територията. Това би създавало предвидимост и яснота в управлението, като същевременно осигури ефективна защита на природните ценности.</p> <p>Предложеното допълнение ще подобри приложимостта и ефективността на Наредбата и ще гарантира устойчиво и пропорционално управление на защитените зони в България.</p>		<p>степен да се отчетат необходимостите и спецификите на всеки отделен район, включително и по-прецизно насочване на съответните действия и степенуване на тяхната спешност. Неминуемо анализите ще очертаят райони с по-строга защита, включително и такива с пълна забрана на човешка намеса, както и такива с необходимост единствено от поддържане на традиционни практики на стопанисване на земите, горите и водните площи. Предварителното ограничаване и типизиране на зоните в нормативния акт, обаче считаме за нецелесъобразно и водещо след себе си единствено до допълнителни затруднения и въвеждане на още едно задължително ниво на окрупняване на анализите без реална добавена стойност за практическото управление на площите. Предложеният в наредбата подход не възпрепятства по никакъв начин възможността за въвеждане на зонироване в няколко степени, в случай че анализите покажат, че същото е целесъобразно за териториалния обхват на даден ТПУ.</p>
<p>Калин Велев</p>	<p>Предложено допълнение на чл. 4: „Целта на ТПУ е да се осигури ефективно управление на защитените зони като част от Националната екологична мрежа, чрез предвиждането на мерки за постигане на целите на опазване на защитените зони, отговарящи на екологичните изисквания на типовете природни местообитания и на видовете, предмет на опазване в тях <u>и социално-икономическите условия</u> и система за мониторинг на тяхната ефективност.“</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Социално-икономическите условия при разработването на ТПУ, както и в процеса на преразглеждане и актуализиране на плановете са посочени в контекста на определянето на подходящи за условията мерки за постигане на целите, които са реално изпълними. Основният фокус и цел на ТПУ са местообитанията и видовете,</p>

	<p><i>Мотиви:</i> Добавката е във връзка със споменаването на социално-икономическите условия в чл. 20, ал. 2, т. 6.</p> <p>В чл. 5, ал. 1 думата „подходящо“ да се замени с „необходимо“, като по-прецизен израз. В т. 1 към същата алинея не е ясно кой е източника за определяне на изискванията.</p> <p>В чл. 17, ал. 2 да се уточни максималния срок.</p> <p>В чл. 18, ал. 2, т. 3 да се уточни максималния срок.</p> <p>Член 18, ал. 3 да се допълни така „Преработеният проект на ТПУ по ал. 2, т. 3 се внася <u>в указания по чл. 18, ал. 2, т. 3 срок</u> за повторно разглеждане в НСБР“</p> <p><i>Мотиви:</i> Предложението е за добавянето на информацията за срока в контекста на уточняването на срокове в цялата наредба.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>предмет на опазване в защитените зони, като допълнителното изброяване на всички фактори, които следва да бъдат съобразявани в процеса на определяне на мерките и при оценката на тяхната ефективност и приложимост тук единствено биха утежили текста. В наредбата те са включени на съответните подходящи места и не е нужно да бъдат преповтаряни и извеждани като отделен фокус в целите на документа.</p> <p>Текстът произтича пряко от разпоредбата на чл. 29, ал. 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и терминологията използвана в официалния превод на Директива 92/43/ЕИО</p> <p>Няма необходимост от определяне на конкретен максимален срок, тъй като всеки срок следва да е съответен на необходимите корекции и допълнения. Министърът на ОСВ, като орган за управление на защитените зони, създаден със закон, както и регионалните органи имат отговорност и интерес да разработят ТПУ във възможно най-кратки срокове.</p> <p>Текстът е достатъчно ясен и няма необходимост от уточнение. Така предложен текстът би се отнасял към разглеждането от НСБР, а не за преработването на ТПУ, какъвто е смисълът на текста по чл. 18, ал. 2, т. 3.</p>
--	---	--	---

	<p>Идеята на текста на чл. 18, ал. 4 не е ясна.</p> <p>По отношение на чл. 23, ал. 2 какъв е редът за представяне на мотивирани предложения за промени?</p> <p>По отношение на чл. 23, ал. 3 каква е процедурата за представяне на мотивирани предложения за промени в ТПУ?</p> <p>От какво/кога започва да тече 14-дневния срок в чл. 23, ал. 4?</p> <p>Кои са „заинтересованите лица“ в чл. 23, ал. 5?</p> <p>Във второто изречение на чл. 25, ал. 1 да се добави срок, в който съветът предлага на министъра.</p> <p>В чл. 25, ал. 1, т. 3 да се добави и срок за повторно внасяне на</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Процедурите и сроковете за организиране на заседания на НСБР са определени в Правилника за устройството и дейността на НСБР.</p> <p>Текстът е изчерпателен и ясен</p> <p>Няма необходимост от разписване на специален ред за представяне на мотивирани предложения, различен от обичайния. Очевидно е, че предложенията следва да се представят в писмена форма, в която да са изложени ясни мотиви за тях. Същите следва да бъдат съгласувани от комитета на заинтересованите страни, съобразно предвиденото в Правилника за работата на комитетите на заинтересованите страни по чл. 115а, т. 7 от ЗБР.</p> <p>Текстът е допълнен за яснота.</p> <p>Всички лица, които имат интерес се считат за заинтересовани.</p> <p>Заседанията на НСБР се провеждат съгласно Правилника за устройството и дейността на съвета, като той се произнася в рамките на съответното заседание.</p> <p>Срокът за преработване включва и</p>
--	---	---	--

	<p>променения/преработения ТПУ. <i>Мотиви:</i> Предложението е за добавяне на информацията за срока в контекста на уточняването на срокове в цялата наредба</p> <p>Не е ясна идеята на текста на чл. 25, ал. 2.</p> <p>В приложението към наредбата, глава първа, т. 1, текстът на последното тире да се допълни така: „- Социално-икономическа характеристика <u>на териториите в обхвата на ТПУ</u> –“</p> <p>По отношение на глава първа, т. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Как ще се процедира за зони, за които все още липсват одобрени специфични и подробни цели на опазване? - Предложение за добавяне на ново тире „<u>Обекти съгласно ЗЗТ, които попадат на териториите на всяка от защитените зони/части от защитени зони</u>“ <p>По отношение на глава втора:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предложение в т. 1.2 да се включат и лични данни от външни експерти, както и такива от външни бази данни с различен по обхват достъп: напр. smartbirds.org, ebird.org, observation.org, inaturalist.org и др. - По отношение на заплахите и въздействията в т. 2 да се поясни дали ще се използват класификациите на заплахите, въздействията и др. от портала Eionet: https://cdr.eionet.europa.eu/help/habitats_art17 https://cdr.eionet.europa.eu/help/birds_art12 	<p>Приема се</p> <p>Приема се</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се по принцип</p>	<p>повторното внасяне на предложенията. Няма необходимост от допълване на текста.</p> <p>Текстът е прецизиран</p> <p>Обектите съгласно ЗЗТ вече са обхванати в текста на първото тире и по-конкретно в израза „<i>при отчитане на припокриването с други зони и форми на териториална защита</i>“.</p> <p>Тъй като приложението включва минималните изисквания за структура и съдържание, то не е ограничително по отношение на други, допълнителни източници на данни, които могат да бъдат използвани по преценка на авторския колектив. Не считаме за целесъобразно залагането на лични данни, като минимално изискване, тъй като това предполага наличие на достъп до тези данни и информация за тях, което не може да бъде гарантирано. Считаме за подходящо този тип данни да бъдат посочени като пример за други източници на данни в предвиденото в ЗБР методическо ръководство за разработване</p>
--	---	---	---

			<p>на ТПУ.</p> <p>Приемаме предложението за унифициран подход при класифицирането на заплахите и въздействията, като считаме за целесъобразно реферирането към конкретна класификационна система да бъде направено в предвиденото в ЗБР методическо ръководство за разработване на ТПУ</p>
РИОСВ - Благоевград	<p>1. По отношение на чл. 4 и чл. 5, ал. 1, с които се предвиждат мерки за запазване или възстановяване на целостта на защитените зони или свързаността между тях, за мерките извън Националната рамка за приоритетни действия (НРПД), за които е необходимо осигуряване на допълнително финансиране, не е уточнено дали същите ще бъдат формулирани и разписвани на регионално ниво, съгласно местните характеристики и особености на защитените зони или се предвижда избор на мерки от общ национален каталог от мерки, с цел сравнимост на териториалните планове за управление (ТПУ) на отделните РИОСВ.</p> <p>2. По отношение чл. 5, ал. 2 <i>„При определяне на мерките по ал. 1 се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености”</i>, не е уточнено как точно тези мерки трябва да бъдат съобразени с посочените изисквания, по-конкретно в ситуации с две съседни общини например, които имат различни приоритети и нужди.</p> <p>3. Съгласно чл. 8, ал. 3, в заданията за изготвяне на ТПУ се включват и изисквания за извършване на дейности за набиране на необходимата информация и данни, включително чрез провеждане на теренни проучвания, най-малко за постигане на междинни цели, определени в специфичните и подробни цели на опазване на защитените зони. Следва да се има предвид, че към настоящия момент са разработени ограничен брой специфични и</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се по принцип</p>	<p>Предложението няма отношение към текстовете на наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания.</p> <p>Предложението няма отношение към текстовете на наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания.</p> <p>Няма необходимост от корекции на текста от Наредбата.</p>

	<p>подробни цели на опазване (СПЦО) на защитени зони. В случай, че в заданието гореописаните дейности за набиране на информация за постигане на междинни цели е необходимо да се планират, разпишат по-подробно и остойността, то същите може да бъдат формулирани след утвърждаване на докладите със СПЦО за всички защитени зони. В този случай следва изготвянето на заданието на ТПУ да се съобрази с графика на докладите за СПЦО.</p> <p>4. Във връзка с приложението към чл. 8, ал. 2 „Минимални изисквания за структурата и съдържанието на териториален план за управление на защитени зони“ (ТПУ) и по-точно относно:</p> <p>4.1. Глава втора, т. 2. <i>Обвързване на целите на опазване на защитените зони към конкретни пространствено определени площи (участъци от защитената зона) със сходни характеристики</i>, не е уточнено дали тези участъци ще се определят съгласно действащи или в процес на разработване ръководства или методологии, включващи ясни критерии и изисквания (като мин. брой участъци, мин. площ или др.) за идентифицирането на горепосочените площи, или ще бъдат обособени на база ГИС- информация от проведен мониторинг.</p> <p>4.2. Глава втора, т. 3. <i>Ключови местообитания и/или видове за управление</i>, е посочено, че е необходимо да се определят местообитания/видове с ефекта на „чадъра“. Следва да се прецени дали тези местообитания и видове може да бъдат изброени в отделен списък/приложение към настоящата наредба, тъй като същите не са ясно идентифицирани/изброени в отделните ръководства и технически документи.</p> <p>4.3. В Глава първа, т. 1 в Териториален обхват на ТПУ <i>„За всяка защитена зона се посочва, дали цялата попада в обхвата на ТПУ или само част от нея, съответно площ и процент. За</i></p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Предложението няма отношение към текстовете на наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания. Ясно е указано, че определянето на конкретни площи (участъци от защитената зона) със сходни характеристики се извършва на база на подробни пространствени анализи, които следва да бъдат представени в приложение към ТПУ.</p> <p>Доколкото това е информация, свързана с конкретни налични научни данни и анализи, специфична за отделните региони, не е целесъобразно конкретните местообитания и видове да бъдат фиксирани в нормативен акт. Допълнителни разяснения и примери е целесъобразно да бъдат предмет на допълнителни методически указания.</p> <p>В чл. 117а от ЗБР е предвидено в случай, че една зона се разделя в повече от един план, останалите регионални органи да</p>
--	--	--	--

	<p>частите от защитени зони, извън обхвата на териториалния план за управление се посочва, в обхвата на кои органи по чл. 7 от наредбата попадат”, не става ясно по какъв начин ще се реализира комуникацията с органите по чл. 7 и координацията при избора и разписването на мерките за конкретната защитена зона.</p>	<p>участват в комитета на заинтересованите страни към органа, отговорен за разработване на плана. Това гарантира координация между отделните регионални структури и приемственост в плановите документи. Също така е предвидено в състава на комитетите на заинтересованите страни да се включват и представители на органа за управление на национално ниво, които допълнително ще следят за координацията и синхронизирането на подходите.</p> <p>Съгласно предвиденото в закона и разписаното в проекта на наредба комитетите на заинтересованите страни участват в целия процес по разработване, както и в процесите по преразглеждане, промени и актуализация на ТПУ. Участието им е конкретизирано в достатъчна степен в наредбата, чрез съответните предвиждания за обсъждане и съгласуване на проектите на ТПУ, на докладите в резултат от анализите по преразглеждане на плановете, техните актуализации и промени, както и в хода на процедурите по общественото им обсъждане и последващото им предлагане за утвърждаване от министъра на околната среда и водите</p> <p>Въпросът ще бъде съобразен и в предвидения правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни. Повдигнатите въпроси също така са</p>
--	--	--

			<p>предмет на допълнителни методически указания, като е предвидено специфични указания в тази посока да бъдат включени в предвиденото Методическо ръководство за разработване на планове за управление /виж § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗБР/.</p> <p>Посочената точка от приложението към проекта на наредба няма отношение към комуникацията и координацията между органите.</p>
<p>РИОСВ - Пазарджик</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Чл. 5 ал. 2 да се промени по следния начин: При определяне на мерките по ал. 1 при възможност се вземат предвид регионалните и местните особености освен тези за опазване на биологичното разнообразие, както и икономическите, социалните и културните изисквания на обществото, ако те не нарушават благоприятното природозащитно състояние на местообитанията и видовете - предмет на опазване; • Чл. 10 да се промени на: Комитетът на заинтересованите страни работи спрямо разработен от МОСВ правилник, в който да бъде разработен в срок до месеца след приемане на наредбата. <p>• В чл. 11, ал. 3 от Наредбата, в чл. 15 ал. 1 също е посочено, че органът по чл. 7 разглежда постъпили становища и бележки и изготвя справка за приетите и неприетите такива с мотивите за това – да се добавят допълнителни алинеи в двата члена, в които да се посочат критериите, на които трябва да отговарят становищата и бележките, за да бъдат приети.</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Текстът на чл. 5, ал. 2 от наредбата произтича пряко от разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от ЗБР. Допълнителните уточнения по нейното прилагане са предмет на предвидените методически указания.</p> <p>Няма необходимост от конкретна препратка към правилника за работата на комитетите на заинтересованите страни, тъй като същият се изисква по силата на закона. Задължението на министъра на ОСВ за утвърждаване на правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни е разписано в чл. 115а, т. 7 от ЗБР.</p> <p>Преценката за законосъобразност и целесъобразност на получените предложения е от компетенциите на регионалните органи, като допълнителни указания и критерии, спрямо които да се преценяват отделните становища и</p>

	<p>Предлагаме в Чл. 11 да се добави ал. 3 и той да изглежда така: Чл. 11 (1) Органът по чл. 7 изпраща проекта на ТПУ на членовете на комитета на заинтересованите страни и в 14-дневен срок от датата на изпращане организира провеждането на заседание на комитета, на което го представя. Заседанието на Комитета на заинтересованите страни се протоколира.</p> <p>(2) В едномесечен срок от заседанието по ал. 1 членовете на комитета представят писмени становища и бележки по проекта на ТПУ.</p> <p>(3) Органът по чл. 7 извършва оценка на постъпили мотивирани предложения въз основа на следните критерии:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. съответствие с: приложими нормативни актове, заповедите за обявяване на защитените зони и/или защитените територии, специфичните и подробни цели на защитените зони, мерките предвидени в НРПД, приложими за съответните зони, както и други планове, действащи в рамките на засегнатите защитени зони; 2. актуалност на информацията; 3. равностойно описание, анализ и съпоставка на алтернативите; 4. характеристики на предложението: обхват, обем, площ, времева рамка, местоположение на предложението спрямо засегнатите защитени зони или техни ключови елементи, кумулативни въздействия с други планове, необходими човешки, материални и финансови ресурси; 5. значимост на вероятните положителни въздействия самостоятелно или в комбинация с въздействия от други планове; 6. конкретните въздействия на предложението върху отделните типове природни местообитания и отделните видове - предмет на опазване в засегнатите защитени зони, включително възможни отрицателни въздействия; 7. наличие на графични материали - карти, схеми, скици, диаграми и др.; 8. наличие на резултати от предварителен мониторинг; 		<p>предложения по проекта на ТПУ е практически невъзможно предвид всеобхватния характер на възможните становища и бележки</p>
--	--	--	---

	<p>9. наличие на причини от първостепенен обществен интерес или съображения във връзка с човешкото здраве и обществената сигурност.</p> <p>(4) В двумесечен срок от изтичане на срока по ал. 2, органът по чл. 7 изготвя справка с мотиви за приети и неприети становища и бележки и отразява приетите в проекта на ТПУ. Проектът на ТПУ с отразените бележки и справката се изпращат за сведение до членовете на комитета на заинтересованите страни.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чл. 17, ал. 1, т. 2 да се добави удебеления текст по-долу, тъй като се губи смисъла и да се промени както следва: т. 2: несъответствия, предвидени режими, мерки и/или дейности в нарушение на ЗБР, ЗЗТ, заповедите за обявяване на защитените зони и/или защитените територии, с приетите специфични и подробни цели на защитените зони. • В Чл. 21 да бъде добавен текста от чл. 27, ал. 6 от ЗБР и същият да гласи: Актуализация на ТПУ се извършва и преди изтичане на шестгодишния срок по чл. 20 в случаите по чл. 27, ал. 6 от ЗБР (За нови защитени зони, обявени след утвърждаване на плановете по ал. 1, съответният план се актуализира в срок до 6 месеца след издаване на заповедта по чл. 12, ал. 6 за обявяване на съответната защитена зона). В тези случаи актуализацията е само по отношение на частите на плана, които се отнасят за новата/новите защитена/и зона/и. <p>Приложение към чл. 8, ал. 2. - предлагаме на последната страница в раздел „Други изисквания“ да се включи следното допълнение: „Пространствените данни, за които е технически възможно, се представят и във формат *.kml (Keyhole Markup Language)“ Мотивите ни са следните: Kml файловете могат да се отворят и визуализират в КАИС, в</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>Няма необходимост от допълване на текста. Текстът на т. 2 е ясен и предвижда проверка единствено по отношение съответствие с вече въведени режими и мерки.</p> <p>Недопустимо е да се преписва нормата на друг закон, към който се препраща изрично.</p> <p>Отразено в текста</p>
--	--	---	--

	<p>безплатното приложение Google Earth Pro и други безплатни приложения, което ще позволи на всички заинтересувани страни и граждани да отворят и преглеждат пространствените данни от ТПУ, докато предложения *.shp изисква специализиран скъп софтуер и умения за да бъде визуализиран, с които заинтересованите страни не разполагат.</p>		
РИОСВ - Плевен	<p>Предлагаме в чл. 5, ал. 1, т. 5 да бъде формулирана по следния начин: „<i>Осъществяване на научни изследвания, <u>информационна и образователна дейност и мониторинг</u></i>“. Мотивът ни е, че за да бъдат обучени хората, първо трябва да бъдат информирани.</p> <p>Във връзка с разпоредбата на чл. 6 предлагаме в Наредбата да бъде предвиден случай как се постъпва при отказ от достъп до имота, тъй като в ЗБР не е предвидена такава разпоредба.</p> <p>Предлагаме следната корекция в чл. 9: „<i>В едномесечен срок от получаване на одобреното задание, органът по чл. 7 запознава комитета на заинтересованите страни по чл. 117а, ал. 3 – 5 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) с одобреното задание и публикува съобщение на интернет страницата си, <u>че</u></i></p>	<p>Не се приема</p> <p>Приема се по принцип</p> <p>Не се приема</p>	<p>Текстът произтича пряко от разпоредбата на чл. 29, ал. 2 от ЗБР. Както е посочено и в мотивите на предложението, информационните дейности по същество могат да бъдат разглеждани като част от образователните такива.</p> <p>Аналогична разпоредба е въведена в чл. 119, ал. 2 от ЗБР, като санкцията за нарушение на разпоредбата е посочена в чл. 128а от ЗБР. В конкретния случай целта на разпоредбата е да се гарантира възможността за достъп до имотите в случай на необходимост, включително и чрез съдействие от страна на други компетентни органи, така че да не се възпрепятстват процедурите по разработване, промяна и актуализиране на териториалните планове за управление. Допълнителни указания в тази посока ще бъдат включени в предвиденото методическо ръководство.</p> <p>Предложението не е мотивирано и нецелесъобразно, като с предложената редакция се премахва указаният срок, в който органът следва да предприеме действия за разработване на ТПУ.</p>

	<p>членове на комитета.</p> <p>Предлагаме казусът със съгласуването на ТПУ от комитета на заинтересованите страни да се регламентира в заложения за изготвяне и утвърждаване от Министъра на ОСВ „Правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни“ по чл.117а, ал.3 – 5“, съгл. чл. 115а, т. 7 на Закон за биологичното разнообразие.</p> <p>По отношение на чл. 20, ал. 2 предлагаме да се регламентира в какъв срок да се изпращат в МОСВ годишните доклади</p> <p>Приложение към чл. 8, ал. 2, глава трета, т. 1.4, по каква Методология и критерии ще бъде извършена приоритизацията на мерките? Методологията следва да бъде одобрена на национално ниво, да се базира на единен подход и критерии</p> <p>Приложение към чл. 8, ал. 2, глава пета, т. 1, да се направи разграничение между оценка на изпълнението и оценка на резултатите /т.1 и т.2/</p> <p>Част Приложения към ТПУ, Предлагаме т.6 да се формулира: <i>„Обосновка на прогнозните суми, заложен в финансовия план и актуализирането им във времето по утвърдена методика“.</i></p>	<p>Приема се по принцип</p> <p>Приема се по принцип</p> <p>Приема се по принцип</p> <p>Не се приема</p>	<p>Предложенията нямат отношение към текстовете на наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания.</p> <p>Предложенията нямат отношение към текстовете на наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания.</p> <p>Текстът на т. 6 не изключва възможността да се реферира към налични утвърдени указания на МФ. Не считаме за необходимо да се посочва изрично, че методиката трябва да бъде утвърдена и ще бъде конкретизирано в методическите указания.</p>
<p>РИОСВ - Варна</p>	<ul style="list-style-type: none"> В чл. 9 от <i>Наредбата</i> да се уточни какво се има предвид под „...<u>организира</u> разработване на проект на ТПУ“ /напр. назначаване на заседание или провеждане на заседание на комитета на заинтересованите страни, на което да стартира обсъждане разработването на ТПУ и/или да се организира възлагане на дейности във връзка с разработване на плана за управление и/или др./, и в зависимост от това при необходимост 	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Уточненията по прилагане на разпоредбата са предмет на допълнителни методически указания.</p>

	за ефективно изпълнение на изискванията на <i>Наредбата</i> и постигане на целите на същата по отношение на разработване на ТПУ.		
Асоциация „Хидроенергия“ Теофана Текелиева- Григорова, изпълнителен Директор	<p>В контекста на заявените цели, посочени като основание за разработването на Наредбата, изразяваме подкрепата си относно виждането, че управлението на мрежата от защитени зони следва да допринесе за поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видовете и природните местообитания на национално ниво. Очакванията ни са, че чрез предвидените процедури, в условията на прозрачност и диалог, ще се гарантира отчитането във възможно най-пълна степен на интересите на всички заинтересовани страни и ще се създаде възможност за намиране на ефективни, балансиращи и взаимно приемливи решения за управлението на земите, горите и водните площи в границите на защитените зони.</p> <p>Преди да представим позицията си по същество, бихме искали да обърнем внимание на ключовата роля на водноелектрическите централи не само по отношение на производството на чиста енергия, но и като основна балансираща и регулираща мощност на електроенергийната система. Трябва да бъде отчетен фактът, че през последните години политиките на Европейския съюз за опазване на околната среда и насочване на повече инвестиции към енергийно ефективни решения, поставиха на преден план въпроса за развитие на ВЕИ като основен източник в производството на електрическа енергия за удовлетворяване на нарастващите нужди на потреблението. Безспорно преходът към нискоемисионна енергетика изисква изграждане и въвеждане в експлоатация на нови мощности, реконструкция и модернизация на съществуващите съоръжения и разработване на нови проекти. В този контекст е необходимо да се вземе предвид незаменимата роля на ВЕЦ и ПАВЕЦ за постигане на устойчивото развитие на страната ни. Хидроенергийните технологии разполагат с възможности не само да генерират, но и да съхраняват произведената електрическа енергия. Със своите бързоманеврени</p>	Приема се по принцип	<p>В становището се изразяват общи, принципни препоръки, които следва да бъдат съблюдавани в процеса на разработване на териториалните планове за управление на ЗЗ по отношение на водния сектор и в частност на ВЕЦ и ПАВЕЦ.</p> <p>Не се съдържат конкретни, мотивирани предложения по отношение на проекта на Наредба.</p> <p>Споделяме разбирането, че мерките, залагани в ТПУ, трябва да бъдат базирани на задълбочени анализи, проведен мониторинг и коректни оценки на работата на водоползвателите от сектора. Съгласно изискванията на директивите на ЕС водещо значение при определянето на целите и мерките на защитените зони имат състоянието на местообитанията и видовете и източниците на натиск за тях във всяка отделна площ в обхвата на ТПУ, като всеки случай следва да бъде внимателно разглеждан, анализиран и оценяван. Конкретни указания в тази насока ще бъдат включени и в предвиденото съгласно пар. 17 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 88 от 2023 г.) методическо ръководство за разработване на плановете. Този принцип, както и принципите на</p>

мощности ВЕЦ са гарант и за стабилността и гъвкавото управление на електропреносната мрежа в условията на растящ дял на електрическа енергия, генерирана от източници с трудно прогнозируем режим на работа. В тази връзка процесите, съпътстващи прехода към чиста енергия на национално ниво трябва да бъдат предшествани от премахването на съществуващите бариери пред функционирането и развитието на хидроенергийния сектор и недопускането на допълнителни обструкции, които затрудняват неговата дейност.

Принципната ни подкрепа за дългосрочното опазване на типовете природни местообитания и видове е валидна при спазване на изричното условие всички цели и съответно мерки, които се определят в тази връзка да се основават на подробни анализи и данни за доказан натиск от ВЕЦ, както и на отлично познаване на целевите обекти и на боравене с актуални данни. Категорично неприемливо е целите и мерките за опазване да се основават единствено на научни познания за състоянието на съответната зона и за евентуални въздействия и заплахи, които потенциално биха могли да възникнат и да им повлияят. Апелираме за осигуряването на пълна прозрачност относно критериите и методът за оценка на въздействието от ВЕЦ върху местообитания, които са обект на защита в конкретната защитена зона и съответния Териториален план за управление. За да се избегнат опасения, свързани с неточност на данните, върху които ще се основават анализите, докладите и предписанията също е важно безспорно да се изясни актуалността на характеристиките на конкретните местообитания.

Друг важен аспект е обезпечаването на достатъчно задълбочен и коректен анализ по отношение на проблемите, имащи отношение към оценката на натиска от хидроенергийния сектор – в това число и анализ на хидроморфологичния натиск по отделните му компоненти, чрез показатели, чувствителни към такъв натиск, отчитайки връзката между хидрологията, морфологията и биологичните въздействия. Бланкетното определяне на ВЕЦ като

прозрачност при взимането на решения от компетентните органи и широки обсъждания и консултации със заинтересованите страни и широката общественост са заложили в текстовете на предложената наредба. Предвидено е всички съществуващи мерки и вече наложени забрани и ограничения на дейности да бъдат взети предвид и допълнително анализирани и оценени в хода на разработването на плановете за управление, като в досегашната практика винаги се е правило разграничение между съществуващите обекти и предвижданията за нови такива. В процедурата по разработване на ТПУ, в т.ч. при определяне на мерките следва да се спазват всички принципи на АПК, вкл. законност, съразмерност, истинност, служебно начало, безпристрастност, последователност и предвидимост, както и публичност и прозрачност.

В тази връзка не считаме, че е целесъобразно да бъде предпоставяно автоматичното прехвърляне единствено на мерките, които са определени за съответните водни тела в Плановете за управление на речните басейни, без същите да бъдат допълнително анализирани спрямо набраните за целите на ТПУ данни и специфичните цели на опазване на всяка защитена зона. Безспорно всички налични мерки ще бъдат

	<p>значим източник на хидроморфологичен натиск не би било обосновано и ще доведе до изкривяване на насоката за справяне с проблема, чрез определянето на неподходящи мерки. Нашето разбиране е, че ролята на Наредбата е да определи условия за управление на защитените зони, които осигуряват постигането на екологичните цели, без обаче да се ограничава и възпрепятства развитието на всички стопански сектори, в т.ч. на сектор хидроенергетика. Поради това, изготвянето на реалистични и приложими изисквания, съдържащи адекватни и целесъобразни мерки, трябва да бъдат базирани на задълбочени анализи, проведен мониторинг и коректни оценки на работата на водоползвателите от сектора, за да се гарантира равнопоставеност с останалите икономически дейности, без да се възпрепятства постигането на добро състояние на водите в България.</p> <p>Общите цели трябва да бъдат постигнати, чрез залагане на реалистични конкретни цели и съответните мерки за постигането им, които от своя страна трябва да бъдат определяни с участието на всички засегнати заинтересовани страни. С оглед постигане устойчивото развитие на водите, в хармония с биологично разнообразие и при избягване на създаването на конфликти и противоречия с целите на опазване на защитените зони, нашето предложение е за ВЕЦ да бъдат приложими мерките, които са определени за съответните водни тела в Плановите за управление на речните басейни. Целта на същите е опазване и възстановяване на типовете природни местообитания и видовете, при отчитане на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености. Смятаме, че по този начин ще се създадат условия за координирано и ефективно управление на Териториалните планове, посредством прецизно определени цели с особен акцент върху планирането и реализирането на вече определени подходящи мерки, спомагащи за справяне с екологичните предизвикателства. В подкрепа на нашето предложение е и</p>	<p>отчетени и взети предвид в процеса на разработване на ТПУ, като в хода на обществените обсъждания и обсъжданията в комитетите на заинтересованите страни всички предложени в ТПУ мерки ще бъдат допълнително обяснени и аргументирани.</p>
--	---	---

фактът, че прекаленото регулиране ще доведе до създаване на бариери за бизнеса, поради все по-големите ресурси, които ще бъдат необходими за справяне с тежестта на допълнителните изисквания, общо влошаване на жизнеспособността на дружествата, намалена конкурентоспособност и чувствително влошен инвестиционен климат.

В България голямата площ, обхваната от Natura 2000 – 32.3% от територията на страната попада в мрежата Natura 2000, поставя предизвикателства пред извършването на стопански и икономически дейности. В сравнение с други държави, с по-малък обхват на мрежата, България изпитва трудности при балансирането между природосъобразното управление, обществена дейност и икономическото развитие. В някои европейски държави (*например в Холандия, Дания и Белгия*), Natura 2000 обхваща 8 - 12% от територията, въпреки че и в тези страни природните хабитати са разнообразни и са разпръстнати на големи територии. Тези държави разчитат на ефективни методи за съхранение и управление на природата в по-концентрирани и специализирани защитени зони, които не изискват толкова голямо териториално покритие. Чуждият опит би могъл да бъде добра отправна точка за намиране на балансирани решения, които отчитат интересите на всички засегнати страни.

При осъществяване на процесите на управление на защитени зони е важно да се изясни, че същите не налагат прекратяването на икономическите дейности, които се развиват на тези територии. В определени случаи действително може да се изискват адаптации или промени, за да се запазят видовете и местообитанията или за да се помогне те да възстановят своя природозащитен статус, но в останалите случаи съществуващите дейности не трябва да бъдат възпрепятствани. В този смисъл е необходимо **при определяне на мерките да се вземе предвид дали същите се отнасят до изградени и функциониращи централи или до централи, които тепърва ще се изграждат.** В

	<p>първия случай е важно да се оцени фактът, че екосистемите са се адаптирали към работата на вече изградените и функциониращи ВЕЦ и всяка драстична промяна би създавала по-сериозни рискове и проблеми. Видовете и местообитанията, част от защитените зони със съществуващи ВЕЦ в определени случаи изцяло зависят от продължаването на такива дейности с оглед тяхното дългосрочно оцеляване, което налага намирането на подходящи начини тези дейности да бъдат адекватно подпомогани.</p> <p>Производството на енергия от възобновяеми източници, в това число производството на енергия от вода е дейност от висок обществен интерес. Това води до необходимост от насърчаване на техническото осъвременяване на съществуващите водноелектрически централи, което да бъде свързано с екологичните критерии за опазване и подобряване на състоянието на водите и да бъде насърчавано, както и финансово подкрепено чрез стимули или екомаркировки съгласно националните стратегически политики и инструменти. Възможността за адаптивно управление и модернизация на съществуващите ВЕЦ позволява прилагането на съвременни технологии и методи за минимизиране на влиянието върху екосистемите като в същото време може да бъде много по-ефективна от преустановяване на работата на ВЕЦ, което би нарушило баланса и би направило природата уязвима от нови рискове. Намаленият воден обем, в резултат от допълнителни рестрикции, ще доведе до негативни последици и за крайните водоползватели, тъй като всички хидроенергийни системи в страната са проектирани, изградени и се експлоатират като комплексни хидротехнически съоръжения, които задоволяват нуждите извън енергетиката на всички водоползватели и водопотребители (напоояване, питейно-битово и промишлено водоснабдяване, рекреация, рибовъдство) съобразно капацитета на всяка една система.</p> <p>Членовете на Асоциация „Хидроенергия“, като водоползватели, развиват дейността си на основание на</p>		
--	--	--	--

	<p>издадените разрешителни и съблюдавайки всички екологичните изисквания. В тази връзка апелираме да бъде осигурена устойчивата работа на хидросектора посредством стабилна регулаторна среда, вкл. по отношение опазване на околната среда и в частност – на водите.</p> <p>В заключение отново обръщаме внимание на това, че устойчивото управление на водните ресурси се отнася до подход, който гарантира, че същите се използват по начин, който осигурява дългосрочна стабилност и защита както на природните екосистеми, така и на човешките нужди. Един от съществените аспекти в това направление е свързан с интегрираното управление на водите. Това е основен принцип, който означава, че управлението на водните ресурси трябва да бъде координирано и комплексно, вземайки под внимание цялостния воден цикъл – от водоползване и водопотребление, до екологичното състояние и опазване на биоразнообразието.</p>		
<p>WWF България Диана Димитрова, Директор "Природозащитни и програми"</p>	<p>1. Пряко противоречие с правото на Европейския съюз.</p> <p>С приемането на Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони се цели постигането на адекватна транспозиция на разпоредбите на чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО относно опазването на дивите птици, регулиращи конзервационните и превантивни мерки в защитените зони от общеевропейската мрежа „Натура 2000“.</p> <p>Проектът на наредбата страда от основен порок, заложен в разпоредбите на Закон за биологичното разнообразие (ЗБР) и по специално чл. 29, ал. 3 (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.). Въпросната разпоредба въвежда изискването при определяне на конзервационните и превантивни мерки в планове за управление на защитените зони, да се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености. Законовата разпоредба е</p>	<p>Не се приема</p>	<p>С проекта на нормативен акт не се въвеждат текстове от правото на ЕС, а се въвеждат само процедури за прилагане на вече въведени в нормативната уреда такива. Това ясно е указано в мотивите и предварителната оценка на въздействие на акта. Цитираните в становището норми са транспонирани в националното законодателство със Закона за биологичното разнообразие. Всички приети изменения в ЗБР са представени и обсъдени с ЕК, като конкретната разпоредба е била предмет на обществени консултации и обсъждания в процеса на приемане на промените на закона.</p> <p>Целта на акта е привеждане в съответствие на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на ЗБР, изм. и доп. ДВ, бр.</p>

<p>пресъздадена в разпоредбата на чл. 5, ал. 2 от проекта на наредбата.</p> <p>В чл. 2, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО е посочено, че мерките взети в изпълнение на настоящата директива, вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености. Аналогично е съдържанието и на чл. 2 от Директива 2009/147/ЕО.</p> <p>По този въпрос следва да бъде съобразено тълкуването на чл. 2, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО дадено в т. 32 от Решение на Съда на ЕС на по Дело С-226/08 - <i>„член 2, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО, не представлява самостоятелна дерогация от въведения от тази директива общ режим на защита.“</i> Същото тълкуване на чл. 2 от Директива 79/409/ЕИО, който е в аналогично съдържание с това на чл. 2 от заменилата я Директива 2009/147/ЕО, е дадено в т. 8 от Решение на Съда от 8 юли 1987 г. по дело 247/85 - <i>„чл. 2 на Директива 79/409/ЕИО не представлява самостоятелна дерогация от въведения от тази директива общ режим на защита.“</i></p> <p>Тълкуванията на Съда на разпоредбите на двете директиви отнасящи се до икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености, ясно сочат, че държавите-членки не разполагат със свободата да подчиняват всяка разпоредба на директивите на тези изисквания.</p> <p>Случаите, при които икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености и др. следва да се вземат предвид, са изрично регламентирани в двете директиви.</p> <p>В разпоредбите на чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО, няма изискване да се отчитат икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.</p> <p>Единственият случай отнасящ се до защитените зони по двете директиви, при който подобни съображения могат да се вземат</p>		<p>88 от 2023 г.</p> <p>В тази връзка повдигнатият въпрос за транспониране на Директива 92/43/ЕИО е извън обхвата на обсъждания документ.</p> <p>По никакъв начин цитираната разпоредба на чл. 5, ал. 2 от проекта на наредба, респективно текстовете на чл. 29, ал. 3 от ЗБР и чл. 2, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО, не представляват самостоятелна дерогация от въведените в нормативната уредба общи режими на защита. Направените изводи в становището не произтичат от нито един от текстовете на проектонаредбата.</p> <p>Следва да се има предвид, че цитираната разпоредба на чл. 2, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО не съдържа израза „при възможност“.</p> <p>Мерките, залагани в ТПУ, трябва да бъдат базирани на задълбочени анализи, проведен мониторинг и коректни оценки. Съгласно изискванията на директивите на ЕС водещо значение при определянето на целите и мерките на защитените зони имат състоянието на местообитанията и видовете и източниците на натиск за тях във всяка отделна площ в обхвата на ТПУ, като всеки случай следва да бъде внимателно разглеждан, анализиран и оценяван. Конкретни указания в тази насока ще бъдат включени и в предвиденото съгласно пар. 17 от ПЗР към Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (ДВ,</p>
---	--	--

<p>предвид, е регламентиран в чл. 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО (чл. 33 и чл. 34 от ЗБР), приложим на основание чл. 7 от тази директива и за защитените зони обявени по силата на Директива 2009/147/ЕО. По силата на чл. 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО държавите членки могат да одобрят планове или проекти, които ще увредят защитени зони от мрежата Natura 2000, тоест чл. 6, параграф 4 дава възможност за прилагане на конкретно изключение (дерогация) от изискванията на чл. 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО (чл. 31 и чл.32 от ЗБР).</p> <p>Подчиняването на консервационните и превантивните мерки предвидени в чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености, на първо място води до неадекватна транспозиция на посочените разпоредби на директивите в националното законодателство. На второ място, води до невъзможност да се постигнат целите на посочените разпоредби на директивите относно необходимите консервационни и превантивни мерки, когато тези мерки не биха съответствали на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености. На трето място, съобразяването с други изисквания, освен състоянието на опазваните местообитания и видове означава, че планове за управление няма да представляват планове, които в своята цялост са непосредствено свързани или необходими за управлението на защитените зони, което ще ги постави в приложното поле на чл. 6, параграф 3 на Директива 92/43/ЕИО, респективно ще подлежат на процедурата по чл. 31 и последващи от ЗБР.</p> <p>Въз основа изложеното, молим Министерски съвет сериозно да обмисли възможността да предложи изменение на ЗБР, чрез възстановяване на предходното съдържание на чл. 29, ал. 3 от закона, което предвиждаше икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености да се вземат предвид само „при възможност“.</p>		<p>бр. 88 от 2023 г.) методическо ръководство за разработване на плановете. Този принцип, както и принципите на прозрачност при взимането на решения от компетентните органи и широки обсъждания и консултации със заинтересованите страни и широката общественост, са заложени в текстовете на предложената наредба. Предвидено е всички съществуващи мерки и вече наложени забрани и ограничения на дейности да бъдат взети предвид и допълнително анализирани и оценени в хода на разработването на плановете за управление. Не на последно място, предвижданите мерки следва да са изпълними, което до голяма степен се предопределя от конкретните социално-икономически и културни особености на региона. Напр. залагането на мярка за поддържане на местообитание чрез пашуване би била неизпълнима/неприложима в район без животновъдство и без предпоставки за развитието на такова.</p>
---	--	---

<p>Текстът “при възможност“ в разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от ЗБР и принципът на съразмерност посочен в чл. 6 от АПК, създаваха необходимите гаранции, че определянето на консервационни и превантивни мерки в плановете за управление, не следва да води до ограничения за граждани и юридически лица в по-голяма степен от необходимата за изпълнение задълженията по чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО.</p> <p>В допълнение, Министерство на околната среда и водите от 2019 г. неколккратно е запознавано от нас с посочените решения на Съда и разгледаният от нас въпрос следваше да е предмет на анализа за съответствие с правото на Европейския съюз, изискуем по силата на чл. 28, ал. 2, т. 5 от Закон за нормативните актове.</p> <p>2. Други слабости на проекта за наредба.</p> <p>2.1. Относно изготвянето на плановете за управление на части от защитени зони.</p> <p>С измененията на ЗБР (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2023 г.), се предвижда за защитените зони от мрежата „Натура 2000“ да се изготвят териториални плановете за управление (ТПУ), обхващащи не само цели защитени зони, но и части от тях. Ясно е, че с тези изменения се търсеше опростяване на административния процес, но това опростяване не следва да води до неизпълнение на задълженията за държавата възникнали по силата на чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО.</p> <p>Консервационните и превантивните мерки предвидени с чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО, следва да се прилагат на ниво защитена зона и това е пределно ясно от текстовете на посочените разпоредби. В т. 1 от диспозитива на Решението на Съда на ЕС по Дело С-66/23 е посочено, че държавите-членки следва да определят за всяка специална защитена зона, разглеждана отделно, цели и мерки за опазване.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не е необходимо преработване на текстовете на наредбата в посока допълнително синхронизиране на сроковете. От една страна още на ниво ЗБР са заложи общи срокове за разработването и преразглеждането на ТПУ към всички органи за управление на защитените зони (виж § 18 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗИД на ЗБР, обн. в ДВ, бр. 88 от 2023 г., чл. 28, ал. 2 от ЗБР, съответно чл. 20, ал. 1 от проекта на наредба). Органите за управление на регионално ниво имат и ангажимент регулярно да оценяват и докладват изпълнението на ТПУ пред националния орган, съгласно чл. 117а, ал. 2, т. 5 от ЗБР, което позволява контрол и корекция при необходимост след утвърждаването на ТПУ.</p>
---	----------------------------	--

	<p>За да се гарантира ефективно изпълнение на посочените разпоредби на двете директиви, е необходимо проектът на наредба да се преработи така, че териториалните планове за управление включващи отделни части от една и съща защитена зона да бъдат приемани, преразглеждани, актуализирани и променяни едновременно, като мерките предвидени в съответните планове да бъдат разглеждани и оценявани за тяхната достатъчност по отношение постигане целите на опазване на ниво защитена зона.</p>		<p>От друга страна, за координация на действията между отделните регионални органи са предвидени други разпоредби. Още в чл. 4 на наредбата е уточнено, че в ТПУ се предвиждат мерки за постигане на целите на опазване на защитените зони, като на законово ниво е постановено, че целите на опазване се определят на ниво защитена зона (чл. 12 и чл. 12а от ЗБР). В чл. 117а от ЗБР е предвидено, в случай че една зона се разделя в повече от един план, останалите регионални органи да участват в комитета на заинтересованите страни към органа, отговорен за разработване на плана. Това гарантира координация между отделните регионални структури и приемственост в плановите документи. Също така е предвидено в състава на комитетите на заинтересованите страни да се включват и представители на органа за управление на национално ниво, които допълнително ще следят за координацията и синхронизирането на подходите. Съгласно предвиденото в закона и разписаното в проекта на наредба, комитетите на заинтересованите страни участват в целия процес по разработване, както и в процесите по преразглеждане, промени и актуализация на ТПУ. Участието им е конкретизирано в достатъчна степен в наредбата, чрез съответните предвиждания за обсъждане и</p>
--	--	--	--

	<p>2.2. Относно мерките за местообитания и видове с противоречиви изисквания.</p> <p>Поради голямото биологично разнообразие на Р България, предметът на опазване на защитените зони у нас не е ограничен до единични местообитания или видове. В повечето случаи предметът на опазване на защитените зони обхваща десетки, а понякога и над 100 отделни местообитания или видове. Често в една защитена зона предмет на опазване са местообитания или видове с противоположни екологични изисквания.</p> <p>В определени случаи, когато предмет на опазване на една защитена зона са местообитания или видове с противоположни екологични изисквания, може да възникне колизия между единствените възможни консервационни или превантивни мерки за такива местообитания или видове, които биха постигали целите</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>съгласуване на проектите на ТПУ, на докладите в резултат от анализите по преразглеждане на плановете, техните актуализации и промени, както и в хода на процедурите по общественото им обсъждане и последващото им предлагане за утвърждаване от министъра на околната среда и водите.</p> <p>Въпросът ще бъде съобразен и в предвидения правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни. Повдигнатите въпроси също така са предмет на допълнителни методически указания, като е предвидено специфични указания в тази посока да бъдат включени в предвиденото Методическо ръководство за разработване на плановете за управление /виж § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗБР/.</p> <p>Предложението няма отношение към текстовете на наредбата. Анализи в тази посока са заложени вече в приложението към наредбата. Повдигнатите въпроси са предмет на допълнителни методически указания.</p>
--	---	------------------------------------	--

преследвани с чл. 6, параграфи 1 и 2 на Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 на Директива 2009/147/ЕО, или колизия и между консервационните и превантивните мерки. В резултат, предприемането на единствените възможни консервационни или превантивни мерки за местообитания или видове, постигащи целите преследвани с посочените разпоредби на двете директиви, може да доведе до невъзможност за предприемане на необходимите консервационни или превантивни мерки за местообитания или видове с противоположни екологични изисквания, или дори да водят до увреждането им.

Проектът на наредба изобщо не третира този въпрос, като няма разпоредби, които да указват на кои местообитания и видове следва да даде приоритет при описаната колизия.

В последващите редове излагаме някои съображения, които може да подпомогнат МОСВ при създаването на разпоредби на наредбата третиращи подобни колизии.

Консервационните и превантивните мерки, както са предвидени в чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива 2009/147/ЕО, са задължителни за държавите-членки.

Механизъм за даване на приоритет на мерките за даден предмет на опазване в защитена зона обявена по силата на Директива 92/43/ЕИО, когато това няма да доведе до увреждане на друг предмет на опазване в зоната, е чл. 4, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО. Тази разпоредба задължава държавите-членки да определят приоритетите според важността на съответните територии за опазване или възстановяване в благоприятно консервационно състояние на тип естествено местообитание от приложение I или на вид от приложение II и за кохерентността на мрежата „Натура 2000“ и в светлината на застрашеността на тези територии от увреждане или унищожаване. Разпоредбата на чл. 4, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО не е адекватно транспонирана в ЗБР, защото в закона няма разпоредби за определяне на приоритетите в защитените зони. Частична транспозиция е

	<p>извършена с разпоредбата на чл. 12а от ЗБР, отнасящи се до специфичните и подробни цели на опазване.</p> <p>Доколкото в Приложения I и II на Директива 92/43/ЕИО определени местообитания и видове са посочени, като приоритетни за опазване, това също следва да е критерий, въз основа на който при посочената колизия да се дава приоритет на мерките за тези местообитания и видове.</p> <p>Механизъм за даване на приоритет на мерките за определени защитени видове птици в защитена зона обявена по силата на Директива 2009/147/ЕО, когато това няма да доведе до увреждане на други защитени видове птици, може да се изведе от Решението на Съда на ЕС по Дело С-66/23. В съответствие с тълкуванията на чл. 6, параграфи 2 - 4 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4 от Директива 2009/147/ЕО дадени в Решението на Съда на ЕС по Дело С-66/23, в защитените зони по Директива 2009/147/ЕО приоритет следва да се дава на видовете птици, които са включени в предмета на опазване на зоната (обосновавали нейното обявяване) и онези видове, които са най-застрашени.</p> <p>Единственият механизъм, чрез който може да се разреши описаната колизия, когато прилагането на консервационни или превантивни мерки за един предмет на опазване в защитена зона може да доведе до увреждане на друг предмет на опазване, е чл. 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО (чл. 33 и чл. 34 от ЗБР). Посочената разпоредба на директивата дава възможност да се допусне увреждане на защитена зона на основание благоприятни въздействия върху околната среда, когато няма друго алтернативно решение и след прилагане на компенсаторни мерки.</p> <p>За да се приложи този механизъм, е необходимо в наредбата да са приети разпоредбите даващи приоритет на мерките за дадено местообитание или вид и изясняващи кое местообитание или вид ще бъдат увредени.</p> <p>2.3. Относно чл. 3 от проекта на наредба. Съдържанието на чл. 3 е следното:</p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Установеният пропуск в текста е отстранен, като останалите направени</p>
--	---	----------------------------------	---

	<p>„Чл. 3 Предмет на ТПУ са:</p> <p>1. типове природни местообитания, местообитанията и популациите на видовете животни (без птици) и растения, които са предмет на опазване в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.</p> <p>2. местообитанията на видовете птици, които са предмет на опазване в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.“</p> <p>Предлагаме чл. 3 да придобие следното съдържание:</p> <p>„Чл. 3 Предмет на ТПУ са:</p> <p>1. типове природни местообитания, местообитанията и популациите на видовете животни и растения, посочени в Приложения № 1 и № 2 на ЗБР, които са предмет на опазване в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.</p> <p>2. местообитанията и популациите на видовете птици, които са предмет на опазване или са редовно срещащи се мигриращи видове в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.“</p> <p>Основен порок на чл. 3 от проекта на наредбата, е че изключва от обхвата на ТПУ популациите на видовете птици посочени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО и редовно срещащи се мигриращи видове извън това приложение.</p> <p>В тази връзка, следва да се има предвид, че чл. 4, параграф 1 от Директива 2009/147/ЕО изисква държавите-членки да оценяват тенденциите и измененията в популационните нива на видовете птици посочени в Приложение I на директивата. В т. 53 от Решението на Съда на ЕС по Дело С-66/23, Съдът посочва, че органите на държавите-членки следва да установят приноса на съответните популации на видовете птици в дадена защитена зона за целите на Директивата за птиците, както и рисковете и заплахите, на които са изложени тези популации.</p> <p>Също така, разпоредбата на чл. 6, параграф 2 Директива 92/43/ЕИО, приложима и за защитените зони по Директива</p>	<p>предложения за промени в текстовете на чл. 3 по същество не променят смисъла на разпоредбата, а единствено преповтарят текстовете на чл. 6, ал. 1 от ЗБР. Няма необходимост от преповтаряне на законовите текстове в наредбата. Следва да се има предвид, че и към настоящия момент редовно срещащите се мигриращи видове птици, извън Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, са предмет на опазване в защитените зони в страната, съгласно разпоредбите на ЗБР.</p>
--	--	---

<p>2009/147/ЕО на основание чл. 7 от Директива 92/43/ЕИО, изисква избягване обезпокояването на видовете, за които са определени териториите, доколкото това обезпокояване може да има значително въздействие.</p> <p>Без актуална информация за популационните нива на видовете птици опазвани в защитените зони по Директива 2009/147/ЕО, не може да се определи достатъчността на мерките за опазване на техните местообитания и мерките за избягване на значителното им обезпокояване.</p> <p>Предложението ни за добавяне в чл. 3 на изискването за приемане на мерки за редовно срещащите се в защитените зони по Директива 2009/147/ЕО мигриращи видове птици, дори и те да не са включени в предмета на опазване на зоните, е извършено във връзка с тълкуванията на разпоредбите на тази директива дадени в т. 20 до т. 59 от Решението на Съда на ЕС по Дело С-66/23. По-специално Съдът посочва, че в защитените зони по тази директива следва да се определят цели и мерки за опазване за всички срещащи се на територията на зоните видове птици от Приложение I на директивата и редовно срещащите се мигриращи видове, които не са посочени в Приложение I.</p> <p>Предложили сме и по-ясен запис на разпоредбите на чл. 3, съответстващ на разпоредбите на чл. 6 от ЗБР.</p> <p>2.5. Относно чл. 17, ал. 1 от проекта на наредба.</p> <p>В чл. 17, ал. 1 от проекта на наредба са регламентирани случаите, при които Министърът на околната среда и водите връща проекта на ТПУ за допълване и/или преработване.</p> <p>Предлагаме създаването на нова т. 4 към чл.17, ал. 1, със следното съдържание:</p> <p><i>„4. недостатъчност на мерките за постигане целите посочени в чл. 29, ал. 2 от ЗБР.“</i></p> <p>Предложението от нас нов критерий е ключова предпоставка за ефективното изпълнение на изискванията на чл. 6, параграфи 1 и 2 от Директива 92/43/ЕИО и чл. 4, параграфи 1 и 2 от Директива</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Няма необходимост от допълване на текста. Текстът на т. 2 е ясен и предвижда проверка единствено по отношение съответствие с вече въведени режими и мерки. Достатъчността на мерките е предмет на обсъждане в хода на разработване и обсъждане на проекта на ТПУ на регионално ниво, както и на предвиденото в чл. 18 заседание на НСБР на етап утвърждаване на плана.</p>
---	----------------------------	---

	<p>идентичен начин, по който би се коригирал същия порок на чл. 18, ал. 4.</p> <p>2.8. Относно § 2 от Преходни и заключителни разпоредби от проекта на наредба.</p> <p>§ 2 от Преходни и заключителни разпоредби от проекта на наредба следва бъде премахнат.</p> <p>Разпоредбата е със следното съдържание:</p> <p><i>„§ 2. Действащите планове за управление на защитени зони продължават да действат до срока, определен в заповедите за утвърждаването им.“</i></p> <p>Разпоредбата се отнася до плановете за управление на защитени зони приети по силата на разпоредбите чл. 27 и чл. 28 от ЗБР, преди измененията на ЗБР обнародвани в ДВ, бр. 88 от 2023 г. Преди посочените изменения, чл. 27 и чл. 28 от ЗБР предвиждаха плановете за управление да са само възможност, като те задължително следваха да се актуализират на срок от 10 г, а за защитени зони, в които преобладаващата част са влажни зони – за срок от 5 г. За съжаление, с измененията на ЗБР обнародвани в ДВ, бр. 88 от 2023 г., въпросът с действието и сроковете на действие на вече приетите планове за управление не беше уреден. По аргумент от чл. 12 от Закон за нормативните актове, настоящата наредба не може да допълва или коригира пропуски в ЗБР, поради което § 2 от ПЗР от проекта на наредбата следва да бъде премахнат.</p> <p>Плановете за управление, приети по силата на чл. 27 и чл. 28 от ЗБР в редакцията предхождаща измененията на закона обнародвани в ДВ, бр. 88 от 2023 г, за които в заповедите за утвърждаването им има определен срок, ще запазят своето действие до този срок. Останалите планове за управление ще запазят своето действие до приемане на разпоредби на ЗБР, които да регламентират сроковете им на действие.</p> <p>Във връзка с гореизложеното, в § 2 от проекта на постановление на Министерски съвет, с който се изменя чл. 12, ал. 2 от наредбата</p>	<p>Приема се</p>	<p>закона.</p> <p>§ 2 отпада</p>
--	--	------------------	----------------------------------

	<p>по чл. 31а от ЗБР, текстът „<i>плановете за управление по чл. 27, ал. 1 от ЗБР</i>“, следва да се замени с текста „<i>действащите планове за управление и тези по чл. 27, ал. 1 от ЗБР</i>“</p> <p>2.9. Относно Глава първа от приложението към чл. 8, ал. 2. Във връзка с изложеното в настоящето становище относно чл. 3 от проекта на наредба, в т. 2 от Глава първа от приложението към чл. 8, ал. 2, следва да се добави и текст за редовно срещащи се в зоната мигриращи видове птици, които не са посочени в предмета на опазване на защитени зони обявени по силата на Директива 2009/147/ЕО.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Настоящите текстове в цитираната точка в приложението визират всички типове природни местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони, без изключения. И към настоящия момент редовно срещащите се мигриращи видове птици, извън Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, са предмет на опазване в защитените зони в страната, съгласно разпоредбите на ЗБР.</p>
<p>Българско дружество за защита на птиците Ваня Рътарова-Георгиева, изпълнителен директор</p>	<p>Оценяваме усилията на Министерството на околната среда и водите да регламентира управлението на защитените зони от Натура 2000, чрез Наредбата. С цел постигане на целите на природозащитните директиви и Закона за биологичното разнообразие, считаме че в няколко аспекта е необходимо Наредбата да бъде допълнена и по-конкретно разписана, както е посочено по-долу.</p> <p>I. Установени пропуски, неясноти и слабости, които обосновават необходимостта от допълване и промени в сегашния проект на Наредбата</p> <p>Нашата позиция по-долу е разгледана по отношение на три основни аспекта: ефективност на управлението, научният подход и участието на заинтересованите страни и обществеността в управлението на защитените зони.</p> <p>1. Ефективност на управлението за постигане на природозащитните цели</p> <p>1.1 Разпокъсването на управлението на една територия предварително поставя под сериозен риск постигането на природозащитните ѝ цели. С въвеждането на териториалните планове за управление (ТПУ), заложи в чл. 27 от ЗБР и с новите изисквания към тяхното съдържание, съобразно чл. 29 от същия</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направените коментари в уводната част и част I на становището по отношение на цялостния подход са извън обхвата на обсъждания документ. Целта на акта е привеждане в съответствие на подзаконовата нормативна уредба с разпоредбите на ЗБР, изм. и доп. ДВ, бр. 88 от 2023 г.</p> <p>Всички приети изменения в ЗБР са представени и обсъдени с ЕК и са били предмет на обществени консултации и обсъждания в процеса на приемане на промените на закона. В хода на тези обсъждания многократно е пояснявано, че приетият подход за управление е преценен, като най-ефективен и ефикасен за управлението на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000 в България. Предлаганите през годините различни подходи, вкл. този на БДЗП са били детайлно коментирани и обсъждани,</p>

<p>се създава прецедент в управлението на защитените територии изобщо, който поставя под риск постигането на природозащитните цели на защитените зони, а именно: разработването на ТПУ на териториално-административен принцип, който позволява разпокъсването на управлението на една защитена зона между 2 или повече юрисдикции чрез 2 или повече ТПУ. Този подход е в разрез с всички разбирания и практики за управление на природни територии - включително на ЕВРОСАЙТ, общеевропейска мрежа от правителствени и неправителствени управленски органи на природни територии; на Международния съюз за защита на природата (IUCN), който разработва световните стандарти за природните територии и тяхното управление; на Рамсарска конвенция, която изисква предмет на планиране на управлението да е не само самата територия в нейната цялост, но и околните райони и водосборната област на дадената влажна зона и не на последно място природозащитните директиви на ЕС. Както е добре известно, Член 3 (1) на Директива 92/43/ЕИО изисква държавите членки да изградят Европейска мрежа Натура 2000 от Зони под специална защита (ЗСЗ) и да поемат задължението в тази мрежа да поддържат или да възстановят до благоприятно природозащитно състояние природните местообитания и местообитания на видове от интерес за Общността, изброени в Приложения I и II на Директивата. Мрежата Натура 2000 също включва всички СЗЗ, обявени според Директивата за опазване на дивите птици (79/409/ЕЕС – Директива за птиците). Природозащитните и превантивните мерки съгласно чл. 6 (1) и (2) на Директива 92/43/ЕИО и чл. 4 (1) и (2) на Директива 2009/147/ЕО, следва да се прилагат на ниво защитена зона и това е пределно ясно от текстовете на посочените разпоредби. Ключово тук е, че посочените по-горе защитени зони (ЗСЗ за местообитания и видове и СЗЗ за птици) са юридически обекти с ясно определени граници, в които се прилагат мерки за постигането на природозащитните цели спрямо обектите на защита. В този</p>		<p>като не са оценени като целесъобразни. Предложението за всяка зона да се изготвя отделен план за управление също е било предмет на разглеждане в процеса на разработване на новия подход, като същото е оценено като неефективно и неефикасно, което се потвърждава и от досегашния опит. При разработването на Планове за управление основно значение имат местообитанията и видовете предмет на опазване, като териториалните планове за управление следва да стигат до ниво локалитет, което предполага възможността за въвеждане на различен режим или определяне на конкретни природозащитни мерки в отделни части на зоните. Настоящата наредба гарантира в достатъчна степен управлението на защитените зони като единни функционални единици. Още в чл. 4 на наредбата е уточнено, че в ТПУ се предвиждат мерки за постигане на целите на опазване на защитените зони, като на законово ниво е постановено, че целите на опазване се определят на ниво защитена зона (чл. 12 и чл. 12а от ЗБР). В чл. 117а от ЗБР е предвидено, в случай че една зона се разделя в повече от един план, останалите регионални органи да участват в комитета на заинтересованите страни към органа, отговорен за разработване на плана. Това гарантира координация между отделните регионални</p>
--	--	---

<p>смисъл всяка една защитена зона е функционална единица, която като единно цяло трябва да осигури постигането на целите за опазване на обекта на защита. Границите на защитените зони са определени по начин, по който най-ефективно се постига опазването на комплекс целеви видове и местообитания и то представителни за Европейския съюз. Кохерентността в опазването на коя да е защитена зона не се подлага на въпрос или съмнение, т.е. тя се разглежда като функционална единица. В допълнение следва да се постигне и кохерентност (функционална свързаност) между отделните защитени зони (и като юридически обекти и като функционални единици, опазващи биоразнообразието).</p> <p>Възприетият териториален подход включва разработването на един план за един административен регион (когато става въпрос за юрисдикция на РИОСВ и БДЧР), обхващащ множество защитени зони от различен тип (защитени зони за птици, защитени зони за местообитания и видове) с различна площ и различни целеви обекти за защита. Част от целевите обекти ще се срещат в повече от една защитена зона и ще имат сходни екологични изисквания и нужда от относително сходни мерки за опазване, както в защитените зони, така и извън тях, като в редица случаи ще зависят от функционалните връзки между защитените зони. От гледна точка на функционалната свързаност на защитените зони и по-комплексен подход за опазване на целевите местообитания и видове този подход е удачен, но има три съществени недостатъка:</p> <p>А) Голяма част от защитените зони са териториално поделени между две и повече юрисдикции на управление (с изключение на националните паркове), т.е. в един ТПУ влиза само част от дадена защитена зона, като в някои случаи въпросната част е много малка, а разделени по този начин са и много малки по площ защитени зони. Например от 119 защитени зони за птици в националната екологична мрежа, 46 са разделени между 2 и повече (до 5) юрисдикции на управление, т.е. близо 39% от</p>		<p>структури и приемственост в плановете документи. Също така е предвидено в състава на комитетите на заинтересованите страни да се включват и представители на органа за управление на национално ниво, които допълнително ще следят за координацията и синхронизирането на подходите.</p> <p>Съгласно предвиденото в закона и разписаното в проекта на наредба комитетите на заинтересованите страни участват в целия процес по разработване, както и в процесите по преразглеждане, промени и актуализация на ТПУ. Участието им е конкретизирано в достатъчна степен в наредбата, чрез съответните предвиждания за обсъждане и съгласуване на проектите на ТПУ, на докладите в резултат от анализите по преразглеждане на плановете, техните актуализации и промени, както и в хода на процедурите по общественото им обсъждане и последващото им предлагане за утвърждаване от министъра на околната среда и водите.</p> <p>Въпросът ще бъде съобразен и в предвидения правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни. Повдигнатите въпроси също така са предмет на допълнителни методически указания, като е предвидено специфични указания в тази посока да бъдат включени в предвиденото Методическо ръководство за разработване на плановете за управление</p>
--	--	--

<p>защитените зони за птици (Приложение 1 към настоящото становище). Целият подход на управление, заложен в Наредбата, поставящ на преден план териториалното деление по юрисдикции, изисква да се управляват частите на зоните попадащи във въпросната юрисдикция. Така чрез подхода се формират следните съществени нормативни и функционални проблеми:</p> <p>а. чрез териториалното разделяне на защитените зони се формират повече обекти на управление, отколкото са юридическите обекти – например по отношение на птиците вместо 119 защитени зони, които се управляват като функционални единици, се създават 175 обекта на управление, като части от една функционална единица (защитена зона) ще се управляват независимо от различни органи на управление, съгласно различни документи. Това чисто механично разпокъсване на защитени зони противоречи на управлението им като функционални единици, самостоятелни юридически обекти, за постигане на природозащитните цели.</p> <p>б. разделянето на защитените зони на части, следва административен принцип и не е съобразено с типовете местообитания, обект на опазване, с начина а по който видовете животни, особено птици и бозайници (но не само), ползват различните типове местообитания в границите на защитената зона, за да бъде осигурено тяхното добро природозащитно състояние. Например документално ясно е разделянето на крайморските защитени зони между РИОСВ (сухоземната част) и БДЧР (морската акватория), но по отношение постигане на целите на опазване на видове птици се създава значителна правна и функционална несигурност. Средният корморан прекарва голяма част от времето си в морска среда, където ловува, но гнезди на брега (на сушата, на границата с морската среда). Няма да е ясно как ще се постигнат целите за този вид и в кой ТПУ ще се разгледа прилагането на мерки за опазването му и кой орган на управление ще е отговорен за</p>	<p>/виж § 17 от ПЗР на ЗИД на ЗБР/. Мерките, залагани в ТПУ, трябва да бъдат базирани на задълбочени анализи, проведен мониторинг и коректни оценки. Съгласно изискванията на директивите на ЕС водещо значение при определянето на целите и мерките на защитените зони имат състоянието на местообитанията и видовете и източниците на натиск за тях във всяка отделна площ в обхвата на ТПУ, като всеки случай следва да бъде внимателно разглеждан, анализиран и оценяван. Този принцип, както и принципите на прозрачност при взимането на решения от компетентните органи и широки обсъждания и консултации със заинтересованите страни и широката общественост, са заложи в текстовете на предложената наредба. Предвидено е всички съществуващи мерки и вече наложени забрани и ограничения на дейности да бъдат взети предвид и допълнително анализирани и оценени в хода на разработването на плановете за управление. Не на последно място, предвижданите мерки следва да са изпълними, което до голяма степен се предопределя от конкретните социално-икономически и културни особености на региона. По отношение на посоченото в част Б) от становището обръщаме внимание, че в приложението към наредбата (т. 2 от Глава първа) е включено изрично изискване за</p>
--	--

постигане на целите за този вид. Сходна е ситуацията при която морски или водолюбивы птици гнездят на брега и ловуват или си почиват в морската акватория. Не ни е съвсем ясно как ще се опазват въздушните коридори на мигриращи птици над морската среда. Разделянето на изцяло сухоземни територии между различни юрисдикции също може да създаде подобни прецеденти, особено по отношение на хищни птици с големи ловни територии, бозайници като мечки, диви кози, вълци, които извършват значителни придвижвания.

с. множество защитени зони са разпокъсани между регионите на планиране, което означава, **че съответните ТПУ трябва да се съгласуват между отделните региони и ще зависят един от друг при дискусии, одобряване, отлагане и т.н. – това ще утежни административната тежест и ще проточи процедурата по одобряване на всеки от плановете.** Възможно е част от процедурите да бъдат трайно блокирани чрез този подход на планиране.

Наредбата към момента не дава ясни насоки как ще се постигне функционално единство на управлението на една разпокъсана защитена зона и как ще се гарантира, че постигането на целите на опазване на целевите обекти ще е равнопоставено в цялата защитена зона и обектите ѝ на опазване ще са еднакво добре опазвани на цялата ѝ територия, а няма да зависи от регионални нагласи и съображения.

В наши становища, в процеса на обсъждане на подходите за управление на Natura 2000, неколккратно посочихме проблемите, произтичащи от териториалния подход. Отчитаме факта, че част от предложенията ни, а именно управлението на националните паркове и морските защитени зони да се осъществява от съответните вече съществуващи органи (дирекции на национални паркове, БДЧР). Все пак проблемът остава и след като компетентният орган е избрал окончателно този подход, **той следва чрез настоящата Наредба, да гарантира, че: всички защитени зони ще бъдат управлявани като единни функционални**

отчитане на припокриването с други зони и форми на териториална защита. Допълнително въпросът с припокриванията между различните защитени зони е решен именно чрез определянето на т.нар. „*Площи/участъци от защитената зона със сходни характеристики*“. Съгласно разписаното в приложението към наредбата (т. 2 от Глава втора) за всяка конкретната площ (участък) се посочват всички типове природни местообитания, находищата и местообитанията на видове, предмет на плана, т.е. в случаите на припокриване на защитена зона за местообитанията със защитена зона за птици в дадената площ/участък се посочват обектите предмет на опазване и в двете зони, като и съответните посочени параметри за тях.

В тази връзка по същество няма принципна разлика между описания в част В) от становището подход и направените препоръки в нея, и визията за разработване на ТПУ, съответно предвиденото в приложението към наредбата. Ясно е указано, че определянето на конкретни площи (участъци от защитената зона) със сходни характеристики се извършва на база на подробни пространствени анализи, които следва да бъдат представени в приложение към ТПУ (т. 2 от Глава втора). Видно от текстовете видовете (вкл. птици) и местообитанията, предмет на опазване в дадената площ са част от анализа, а не са

единици независимо, че части от тях попадат в различни ТПУ; приоритет за управление ще е юридическия обект защитена зона, а не една или друга част от него; че всички обекти на защита са защитени на цялата територия на съответната защитена зона; и че всички мерки и дейности, осъществявани в отделните части на една разделена защитена зона, са възприемани от органите на управление, от изпълнителите, от заинтересованите страни и от обществеността, като собствен принос и отговорност за постигане на природозащитните цели на цялата защитена зона; че отделните органи на управление, изпълнители на мерките и обществеността си сътрудничат за постигането на целите за всяка разделена на части защитена зона.

Б) При възприетия подход не се отчита, че защитените зони за птиците и защитените зони за местообитанията са две отделни юридически обекта, към които има поставени различни изисквания. В Наредбата този аспект не е отчетен и не се дават указания как да се съвмести управлението на двата типа защитени зони.

В) в приложението към чл. 8 на Наредбата се описва подход за планиране на приоритети и мерки, основан на определяне на „участъци в защитените зони“, които имат сходни характеристики, поставят се природозащитни цели за въпросните участъци, определят се ключови видове и мерки в плана за тези участъци. Като цяло подходът не е много ясен по начина, по който е разписан в Наредбата. Този подход на допълнително целеполагане и определяне на приоритети на практика допълнително разпокъсва защитените зони и определя прилагане на мерки само в определени части от тях, които при това са определени на базата на някакви общи физични характеристики, противоречи на изискването да се прилагат природозащитни мерки за защитените зони като цяло и за всички целеви видове. От написаното в Наредбата предполагаме, че идеята е да се разпределят пространствено специфични и подходящи мерки, да се определят тези, които са

изключени от него. По-подробни указания относно начините на анализиране на данните и определянето на „Площите/участъците от защитената зона със сходни характеристики“ ще бъдат включени в предвиденото по закон методическо ръководство. Не считаме за целесъобразно допълнително да се утежнява нормативния акт и да се детайлизира процеса по разработване на ТПУ в него. Както е посочено в становището има редица възприети стандарти и ръководства на международно ниво, като наредбата по никакъв начин не се отклонява от тях, а единствено задава обща структура и изискване към минималното съдържание на плановете с цел унифициране на документите.

по-спешни и неотложни, но възприетият подход е погрешен. За да се постигне това би следвало да се разработят пространствени слоеве с цели за опазване типове местообитания и пространствени хабитатни модели на целеви видове, включващи ползваните от тях местообитания, тяхната пригодност и качество. На тази база, чрез наслагване на отделните пространствени слоеве за птици и наслагване на отделните пространствени слоеве за местообитания и видове без птици, би следвало да се оформят зони в границите на една защитена зона, където се срещат повече обекти на защита – някои от тях ще се влияят от сходни мерки, които следва да се прилагат, а други ще имат нужда от специфични такива; така на ниво зона могат да се оформят отделни участъци, определени като ключови, защото се наслагват множество целеви обекти, или други части, които също са ключови, защото са важни за целеви обекти със висок статус на застрашеност и/или неблагоприятно състояние, или с нужда от прилагане на специфични мерки; включително ще се обособят зони, където е важно да се приложат възстановителни мерки. Така специфичните краткосрочни цели и съответните мерки ще бъдат обосновани от нуждите на съответните целеви видове и постигането на природозащитните им цели, обвързани в пространството, което е правилния подход. Същевременно следва въз основа на по-горните пространствени анализи да се определят и целевите обекти които са в добро състояние, локациите в защитената зона, които са ключови за поддържане на това добро състояние и да се предвидят краткосрочни цели и управленски мерки, които да поддържат доброто състояние и да не се допуска влошаването му.

В допълнение, изискването в чл.5, ал.2 на Наредбата да се вземат под внимание „икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености“ е посочено в чл. 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО (чл. 33 и чл. 34 от ЗБР), приложим на основание чл. 7 от тази директива и за защитените зони обявени по силата на Директива 2009/147/ЕО.

	<p>становището си по-долу сме предложили как да бъде допълнено съдържанието на ТПУ.</p> <p>2. Управление, основано на научния подход – участие на учени и експерти, капацитет на институциите</p> <p>От разработването на ТПУ са изключени научни институции, НПО, имащи експертиза в съответната област на биоразнообразието, специално обектите на защита. Макар в Наредбата да е заложено най-общо, че мерките в ТПУ следва да се основават на екологичните изисквания на обектите на защита. Следва да се отбележи, че повечето от обектите на защита имат специфични особености в екологията си; едни и същи мерки може да са подходящи за едни обекти за защита, да са неутрални и в същото време неефективни за други и да са определено неподходящи за трети. Експертната преценка по отношение състоянието на целевите обекти, подходящите ефективни мерки и последващия мониторинг е съществена. Включването на експерти, които добре познават екологичните изисквания на целевите обекти само в Консултативен комитет (което съгласно Наредбата е възможно, но не задължително) не е достатъчно. Необходимо е да има експертно становище за пригодността, приложимостта и ефективността на мерките; какъв пакет от мерки са необходими, как да се съчетаят с мерки за други целеви обекти. Такива експертни становища са важни и в етапа на изготвяне на заданието, и в етапа на разработването и структурирането на самите мерки, и в етапа на обсъждането им, в етапа на планиране на подходящия мониторинг. Както е видно и от Наредбата в процеса на разработване на ТПУ ще е необходимо осъществяване на целеви теренни проучвания, които следва да бъдат също осъществени от експерти, познаващи добре целевите обекти, прилагайки научни методи.</p> <p>В същото време съгласно ЗБР и Наредбата ТПУ се разработват от самите органи за управление, където експертния екип е в силно ограничен състав и с ограничен капацитет за експертиза по</p>	<p>Не се приема</p>	<p>тази част на становището</p> <p>Текстовете на наредбата по никакъв начин не изключват научните институти и експертите от разработването на ТПУ. Необходимостта от привличането на съответната експертиза в процеса по разработване на наредбата е видна от изискванията към минималното съдържание на ТПУ. Няма ограничения пред регионалните органи да възложат разработването на ТПУ или части от тях на експерти с необходимата тясна експертиа, като съответната преценка за това е в компетенциите на регионалните органи, съобразно идентифицираните нужди в заданията за разработване на ТПУ и наличния капацитет в органите.</p> <p>В комитетите на заинтересованите страни се включват представители на всички заинтересовани страни. Като съгласно чл. 117а от ЗБР в техния състав се включват научни организации, висши училища и неправителствени организации. Съставът на комитетите се определя със заповеди, а дейността им с правилници, в които подробно ще бъдат уредени, всички съпътстващи правила и процедури и изисквания към членовете.</p> <p>Включването на всички заинтересовани страни в процеса на взимане на решения освен чрез комитетите на</p>
--	--	---------------------	---

<p>отношение на всички обекти на защита (и видове, и местообитания) на територията на юрисдикцията му. Поначало няма експерти, които да са запознати еднакво добре с екологичните особености на всички целеви обекти. За някои таксономични групи като цяло в България има много малко експерти. Известно е, че експертната по отношение целевите обекти в Natura 2000 е съсредоточена в БАН, Софийски университет, Пловдивски университет, Шуменски университет и няколко неправителствени организации. Самият орган на управление също не би могъл да проведе самостоятелно необходимите теренни проучвания. От това следва, че ако ТПУ се разработват само от органа за управление без експертите, познаващи целевите обекти, самия документ ще бъде твърде ограничен и с риск да съдържа недостатъчно или неефективни и дори неподходящи мерки. Вероятните подходи са да се развие капацитета на самия орган на управление, като в екипа се включат експерти по съответните целеви обекти, или да се наемат външни експерти. В Наредбата обаче не е предвидено научния подход да бъде приложен и експертната да бъде налична при разработването на ТПУ. Не е упоменато и как органа на управление ще осигури експертната, необходима, за да се отчетат екологичните особености и да се оцени постигането на природозащитните цели. В случай че се предвижда органите на управление да могат да превъзлагат разработването на ТПУ, вероятно това е ще е посредством обществени поръчки. Практиката показва, при обществени поръчки водеща е финансовата обезпеченост на кандидата и най-ниската оферта, като такива поръчки се печелят от консултантски фирми, обикновено с добро финансово и управленско портфолио и без капацитет и познания в специфичните аспекти на опазване на биоразнообразието, разчитащи, че ще наемат експертите от по-горе посочените институции и организации. Тези консултантски фирми печелят добре от изпълнените обществени поръчки, но за съжаление, често резултатите, които предоставят са</p>		<p>заинтересованите страни се осигурява и чрез предвидените обширни обществени консултации и публични обсъждания. Заложено е изискване представителите в комитетите да оказват съдействие на всички граждани за достъп до документите</p>
--	--	---

	<p>незадоволителни и нямат практическа полза за опазване на биоразнообразието.</p> <p>В допълнение разработването и обсъждането на ТПУ в Комитети на заинтересованите страни, със сигурност ще включва много участници, които не познават целевите обекти и техните екологични особености, не правят разлика между различни типове подходи и мерки и кои подходи и мерки са подходящи или кои не. Те имат свои интереси, познания в други области и естествено ще се стремят да насочат ТПУ към мерки в сфери, които познават или в които имат интерес, което води до риск от изгубване на фокуса и ефективността на ТПУ. Конкретен пример за реалното съществуване на такъв риск е проблемът с мярката за „Пасторализъм“ в Националния план по земеделие, който ескалира и бе сформирана работна група за решаването му. В тази работна група различните заинтересовани страни до такава степен бяха фокусирани върху собствените си интереси и разбирания, че и до днес не можа да бъде постигнат напредък в сближаването на позициите и намиране на добро решение. Този риск не е отчетен и премахването му не е намерило място в Наредбата.</p> <p><u>Като цяло в Наредбата следва по-подробно да се разпише как се разработва самият план, какви са правомощията на органа на управление и ако превъзлага разработването на плана, да се заложат критериите, които следва да осигурят научния подход и експертите по целевите обекти да бъдат неотменна част от разработването, прилагането, оценката и преработването на ТПУ. Също трябва да се гарантира, че всички участници в процеса на разработване, обсъждане и изпълнение на ТПУ разбират необходимостта от опазването на целевите обекти – най-малкото са запознати със състоянието на целевите обекти, екологичните им особености и подходите и мерките, които са подходящи за ефективното им опазване.</u></p> <p>3. Участие на заинтересованите страни, неправителствени организации в обществена полза и на обществеността</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Съставът и правилата за работа на комитетите на заинтересованите страни не</p>
--	---	----------------------------	---

	<p>Предвиденото участие на заинтересованите страни, неправителствени организации в обществена полза и на обществеността не е достатъчно. Не е постигнато гарантирането на „отчитането във възможно най-пълна степен на интересите на всички заинтересовани страни и се дава възможност за намиране на ефективни и балансирани, взаимно приемливи решения за управлението на земите, горите и водните площи в границите на защитените зони“, както е посочено в мотивите.</p> <p>3.1. На практика в много малка част от реалните собственици и ползватели на земи ще могат да вземат участие в т.нар. Комитети на заинтересованите страни. Участието на заинтересованите страни в разработването на ТПУ, регламентирано в Наредбата, се основава на Комитета на заинтересованите страни и организираните обществени обсъждания. Комитетите на заинтересованите страни се сформират на регионален принцип и включват основно представители на браншови организации, като реалните собственици и ползватели на земи могат да бъдат включени в тези управленски органи, единствено, ако са част от сдружения и се представляват от някого, т.е. не могат пряко да участват. В същото време непознаването на обектите на защита ще затруднява заинтересованите страни в намирането на работещи ефективни решения и може да е основание за блокиране и забавяне на процеса.</p> <p>Практиката показва, че в много случаи такива Комитети или работни групи не са ефективни не само защото се състоят от участници с много различно ниво на познания относно разглеждания проблем и поради участието само на определени представители, но също и поради практическата невъзможност да се вникне в детайл в проблема, да се обсъди и да се вземе релевантно решение. Затова в много случаи такива работни групи остават формални и често се влияят от лобистки интервенции.</p> <p>В Наредбата не става ясно на базата на какви принципи и критерии ще бъдат канени участниците в Комитетите на</p>		<p>са предмет на проекта на наредба. Основните изисквания за техния състав са урегулирани на законово ниво (чл. 117а от ЗБР), а правилата за тяхното функциониране са предмет на Правилника за работата на комитетите на заинтересованите страни по чл. 115а, т. 7 от ЗБР.</p>
--	--	--	--

	<p>заинтересованите страни и по каква процедура ще се включват отделните участници в него. <u>За да бъдат работещи Комитетите на заинтересованите страни следва да се осигури участието на собствениците и ползвателите на земи, експерти (научната общност), организациите и институциите прилагачи природозащитни мерки в района, както и авторите на защитените зони, които попадат в обхвата на ТПУ. Всички участници в сформирания Комитет на заинтересованите страни следва да преминат обучение по отношение на целевите обекти (целеви видове, типове местообитания, целеви видове, местообитания на видове, други видове от значение за поддържане на целевите видове и местообитанията им), значението на отделните защитени зони в обхвата на ТПУ природозащитните им цели, заплахи за целевите видове подходи, методи и мерки за опазването им. Първоначалното обучение следва да включва и правилата на работа на съответния Комитет, както и с кои други Комитети на заинтересованите страни следва да координира дискусиите и решенията си.</u></p> <p>3.2. Въпреки заявеното в мотивите широко публично оповестяване на ТПУ и обществено обсъждане на най-ранен етап, Наредбата не осигурява в достатъчна степен информираност, разбиране и приемане от обществеността на ТПУ.</p> <p>Предвиденото в Наредбата информиране и участие на заинтересовани страни и обществеността в обсъждания не излиза от рамката в която се провеждат обществените обсъждания при процедури по превантивна защита (ОВОС, ЕО, ОС) и въпреки че ТПУ се предвижда да действат в обширни райони, предвидените срокове за обсъждания от страна на обществеността са твърде кратки (съпоставяйки с обсъжданията на ПУРБ и ПУРН, които също обхващат големи територии). В допълнение не се предвиждат информационни срещи и обсъждания на ниво отделна защитена зона, което е ключово по отношение на прилагане на специфични мерки.</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Оповестяването на широката общественост на най-ранен етап е осигурено чрез задължителното оповестяване по реда на чл. 9 на стартирането на разработването на плана и запознаването на комитетите на заинтересованите страни с одобреното задание за разработване на ТПУ. На етап разработване и одобрение на задание за разработване на ТПУ работата е изцяло експертна и административна. В случай на необходимост, органите за управление могат да изискат допълнителни експертни становища по отделни въпроси и на етап разработване на задание, като не е необходимо това да се залага като</p>
--	--	---------------------	--

	<p>Преповтарянето на подхода за обществено участие, възприет в процедурите по превантивна защита не е удачно по отношение ТПУ. Досега сме свидетели на редица лоши практики на прилагането на процедурите по ОВОС и ЕО в България, които към настоящия момент не създават среда, а още по-малко – гаранция за участието на обществеността по подходящ начин, по следните причини:</p> <p>а) липса на прозрачност и осигуряване на участие на най-ранен етап на обществеността – Наредбата, както и в ЗООС, не изисква задължителна консултация с обществеността и засегнатите страни по време на изготвянето на заданието на ТПУ и в процеса на неговото разработване; Единствената възможност, за участие на обществеността е в етапа на общественото обсъждане, който стандартно е в края на цялата процедура, както и възможност за обжалване на вече издадените актове; сроковете за обществено обсъждане са твърде кратки в сравнение със сроковете на подготовка на проекти или стратегически документи и не позволяват обществеността да вземе реално участие в процеса на вземане на решения в този много късен етап; не се предвиждат конкретни действия и мерки, които да осигурят че информацията ще да достигне до целевите групи на най-ранен етап и да бъде разбрана и приета от тях. За успеха и ефективното прилагане на ТПУ е от съществено значение обществеността също да е информирана за значението на Натура 2000 и необходимостта от опазване на целевите обекти, както и правилните подходи природозащитните цели да бъдат постигнати, да е разбрала и приела тези аспекти. Това е процес, който се постига не с еднократно обществено обсъждане, а с трайно присъствие и реално взаимодействие с целевите групи.</p> <p>б) лоши практики за игнориране на общественото мнение при вземане на решения за одобряване на проекти, а също и на планове и програми (на стратегическо ниво). През последните години се налага като практика системно да не се взема по внимание общественото мнение, независимо че то е изразено в</p>	<p>задължително изискване в нормативен акт. В допълнение към осигуреното участие на комитетите на заинтересованите страни в целия процес по разработване, както и в процесите по преразглеждане, промени и актуализация на ТПУ, в наредбата е предвидено и широко обществено обсъждане на разработените документи. Наредбата предвижда освен възможността за запознаване на заинтересованите страни с документите в рамките на удължен срок – поне два месеца и изискване за провеждане на среща за обсъждане във всяка от областите в обхвата на плана. Заложено е и допълнително изискване представителите в комитетите да оказват съдействие на всички граждани за достъп до документите, което допълнително ще улесни достъпа до информация на гражданите. Направените допълнителни предложения нямат отношение към текстовете на наредбата и са предмет на допълнителни методически указания</p>
--	---	---

	<p>рамките на законовите процедури устно или писмено и аргументирано; липсата на част, свързана с участието на обществеността и заинтересованите страни в структурата на ТПУ. <u>За да се постигнат посочените в мотивите цели за участието на заинтересованите страни и обществеността следва да се разшири обхвата на предвидените в Наредбата дейности и мерки и да се включат нови подходи, които включват:</u></p> <p>a. <u>Информационна кампания и предоставяне на информация на заинтересованите страни и обществеността</u> относно защитените зони от Натура 2000 които попадат в юрисдикцията на съответния орган на управление, необходимостта и подходите за опазването им, включително и чрез интегрирано планиране чрез ТПУ, още преди да е стартирала процедурата по разработване на ТПУ; В рамките на тази предварителна кампания следва да се определят заинтересовани страни, да се осъществят предварителни срещи с тях, за да се идентифицират бъдещите участници в Комитета на заинтересованите страни.</p> <p>b. <u>В секцията Натура 2000 на интернет страниците на органите за управление, да се обособи раздел, свързан интегрираното управление на Натура 2000, където следва да бъдат публикувани всички документи в процеса на разработване на ТПУ, информация, свързана с прилагането му, последващи оценки и преработване на плана. В този раздел е важно да се направи препратка, в случаите на разделени защитени зони, към съответните раздели на органите за управление, където попадат останалите части на съответните разделени зони. Така информация следва да е обобщена и на интернет страницата на МОСВ, като има препратки към съответните секции в интернет страниците на органите на управление.</u></p> <p>c. <u>В процеса на разработване на ТПУ на публичен достъп да бъдат публикувани проектите на състав на Комитета на заинтересованите страни, проекта на задание на ТПУ, както и пътна карта (процедурата на обсъждания по време на</u></p>		
--	--	--	--

	<p><u>разработване на ТПУ).</u></p> <p>d. <u>Организиране на работни групи, обществени дискусии по темите, свързани с подходящите мерки и подходи за опазването на целевите обекти и мониторинга на мерките на ниво „защитена зона“ и на ниво ТПУ, по отношение на определени целеви обекти в повече от една защитени зони; съвместни дискусии за мерки в разделени защитени зони.</u></p> <p>e. <u>Организиране на дни на отворени врати.</u></p> <p>II. Конкретни предложения за допълване и подобряване на сегашния проект на Наредбата с цел отстраняване на посочените по-горе пропуски.</p> <p>Във връзка к изложеното по-горе, представяме нашите предложения за допълване на Наредбата, без да считаме, че изцяло сме решили представените по-горе проблеми. Разчитаме на МОСВ да допълни Наредбата, както с предложените от нас подолу текстове, така и по подходящ начин, за да бъдат постигнати целите на природозащитните директиви и Закона за биологичното разнообразие.</p> <p>1. В глава първа:</p> <p>Чл. 3 да се промени по следния начин, за да се гарантира, че всички целеви обекти са обхванати от Наредбата и че текстът съответства на разпоредбите на чл. 6 от ЗБР:</p> <p><i>„Чл. 3 Предмет на ТПУ са:</i></p> <p><i>1. типове природни местообитания, местообитанията и популациите на видовете животни и растения, посочени в Приложения № 1 и № 2 на ЗБР, които са предмет на опазване в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.</i></p> <p><i>2. местообитанията и популациите на видовете птици, посочени в Приложение № 2, които са предмет на опазване в защитени зони и части от тях, попадащи в обхвата на съответния план.“</i></p>	<p>Приема се частично</p>	<p>Установеният пропуск в текста е отстранен, като останалите направени предложения за промени в текста на чл. 3, т. 1 по същество не променят смисъла на разпоредбата, а единствено преповтарят текстовете на чл. 6, ал. 1 от ЗБР. В предложеният текст на т. 2 обаче се реферира единствено към видовете птици в Приложение № 2 на ЗБР, които от една страна вече са обхванати от текста на т. 1, а от друг в текста са изпуснати редовно срещащите се мигриращи видове птици по смисъла на чл. 4.2 от Директива</p>
--	--	----------------------------------	--

	<p>В чл. 5, ал.1 да се добавят следните типове мерки: „6. Мерки, подходящи за функционалните връзки между защитените зони в обхвата на плана“</p> <p>В чл. 5, ал.2 да се добави в края „съответстващи на целите по чл. 4“ и да приеме следния вид: Чл. 5 (2) <i>„При определяне на мерките по ал. 1 се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености, съответстващи на целите по чл. 4“.</i></p> <p>В чл.5 да се добави нова алинея 4, която да регламентира, че мерките, заложи в Националните планове за действие за видове да се интегрират в ТПУ: Чл. 5 (4) <i>„Когато за видовете, обект на защита в защитените зони или част от тях, попадащи в обхвата на ТПУ, има действащи Национални планове за действие за опазването им, мерките от тези планове се интегрират в ТПУ“</i></p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>2009/147/ЕО и съответно на чл. 6, ал. 1 т. 4 от ЗБР. Няма необходимост от преповтаряне на законовите текстове в наредбата.</p> <p>Текстът произтича пряко от разпоредбата на чл. 29, ал. 2 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), като свързаността между защитените зони е включена в основния текст на разпоредбата. Групирането на мерките в отделните точки е на база типа на действията, които се предвиждат, а не на база пространствен обхват.</p> <p>Текстът на чл. 5, ал. 2 от наредбата произтича пряко от разпоредбата на чл. 29, ал. 3 от ЗБР. Още в чл. 4 на наредбата е уточнено, че в ТПУ се предвиждат мерки за постигане на целите на опазване на защитените зони. Допълнителните уточнения по нейното прилагане са предмет на предвидените методически указания.</p> <p>Видно от разписаното минимално съдържание на ТПУ в приложението към наредбата и предвидените анализи в него (Глава първа, т.2, Глава втора, Глава трета, т.1.1, трето тире и т. 1.2, първо и трето тире) се предвижда всички действащи актове, програмни и планови документи да бъдат взети предвид и съобразени при разработването на ТПУ. Това изрично ще</p>
--	--	--	---

	<p><i>местообитания и видовете, обект на защита в защитените зони, предмет на разработвания план за управление.“</i></p> <p>Или</p> <p><i>„Органите за управление по ал. 1 разработват съответните планове за управление в сътрудничество/с участието на учени и експерти с познания и опит в опазването на типовете местообитания и видовете, обект на защита в защитените зони“</i></p> <p>В алинея 5 следва да се посочи необходимостта от съгласуване на ТПУ в които се включват отделни части на една защитена зони, примерно по следния начин: „(5) Органите за управление по ал. 1 съгласуват помежду си ТПУ в частта им, отнасяща се до защитени зони, разделени между техните юрисдикции“.</p> <p>В чл.8, ал.1 да се добави в края: <i>„включително съгласуването между ТПУ, включващи части от разделени защитени зони“.</i></p> <p>В съответствие с предложените по-горе промени, предлагаме в чл. 8, ал. 2 изразът <i>„съгласно приложението към настоящата наредба“</i> да се замени с <i>„съгласно приложение 2 към настоящата наредба“</i></p> <p>В чл. 8, ал.3 следва в края да се добави: <i>„, както и изискванията за извършване на дейности и кампании за информирание на заинтересованите страни и обществеността и насърчаване на участието им в процеса на разработване на ТПУ.“</i></p> <p>В чл. 9 текстът <i>„, публикува съобщение на интернет страницата си и организира разработването на проект на ТПУ.“</i> да се замени с <i>„, публикува одобреното задание и съобщение на интернет страницата си и организира разработването на проект на ТПУ.“</i></p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се</p>	<p>ТПУ“</p> <p>По отношение на предвидените механизми за координация между регионалните органи мотиви са изложени по-горе. Същите са предмет и на предвидения в чл. 115а, т. 7 от ЗБР Правилник за работата на комитетите на заинтересованите страни</p> <p>Мотивите са изложени по-горе</p> <p>Мотивите относно осигуряването на публичност са изложени по-горе. Провеждането на обширни информационни кампании би забавило значително целия процес по разработване на ТПУ.</p> <p>Текстът на разпоредбата е прецизиран</p>
--	--	--	--

	<p>природозащитно състояние;</p> <p>3. Да познават задълбочено екологичните особености и подходящите мерки за опазване на един или повече от обектите на опазване в защитените зони;</p> <p>4. Да са отговорни за управлението или да имат отговорността да вземат решения, засягащи територии в защитените зони или функционални връзки между тях.</p> <p>5. Да представляват по-широк кръг от собственици и ползватели на земи в защитени зони и имат установена процедура за споделяне и обсъждане на информация.“</p> <p>(3) При конституиране на Комитета на заинтересованите страни органът по чл.7 провежда серия от заседания на комитета, където членовете му да се запознаят с правилата на работа съгласно чл.115а, т.7 от ЗБР, с процедурата на изготвяне на плана, с предмета и целите на опазване на защитените зони, техните екологични особености и необходимост от опазването им.</p> <p>(4) Органите по чл. 7 съгласуват помежду си график и начин на провеждане на съвместни заседания на Комитетите на заинтересовани страни за обсъждане на споделените защитени зони между две или повече ТПУ и представят графика като част от заданието по чл. 8.“</p> <p>В чл.11 да се създадат следните нови алинеи:</p> <p>„(1) Органът по чл. 7 организира съвместни заседания на Комитетите на заинтересованите страни, за защитени зони, споделени със съседни юрисдикции преди заседанието по ал. 1, за да се осигури кохерентност на мерките за съответните защитени зони в проектите на различните ТПУ. В срок от 14 дни преди провеждане на заседанията се представят частите от проектите на отделните ТПУ, касаещи споделените зони, протоколи от проведени предишни съвместни заседания и предоставени становища. Съвместните заседания на Комитетите на заинтересованите страни се протоколират и копия от протоколите се изпращат на съответните органи по</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В допълнение считаме предложението за нецелесъобразно и неизпълнимо на практика. Следва да се има предвид, че всяка РИОСВ споделя поне една ЗЗ със съседните си инспекции, като това се отнася и за БДЧР. Съгласно ЗБР в КЗС се предвижда включване на значителен брой участници, представили на заинтересованите страни. Това предполага организиране на участие в някои случаи на стотици хора в едно заседание на два и повече КЗС. В ЗБР вече е предвидено</p>
--	--	----------------------------	---

	<p>чл. 7“</p> <p>(2) В едномесечен срок от съвместното заседание по ал. 1 членовете на Комитетите, участвали в съвместените заседания представят писмени становища и бележки по обсъдените части от проекта на ТПУ.</p> <p>(3) В едномесечен срок от изтичане на срока по ал. 2, органът по чл. 7 изготвя справка с мотиви за приети и неприети становища и бележки, съгласува със съответните органи по чл. 7 и отразява приетите в проекта на ТПУ, като отбелязва, че са съгласувани с останалите ТПУ. Съгласуваните мерки се отбелязват във всички ТПУ, където попадат разпределените защитени зони.</p> <p>(4) При предлагане на нови мерки от някои от проектите за ТПУ се следва процедурата по ал- 1- 3 само за тези мерки.</p> <p>Сегашните ал. на чл.11 се преномерират съответно на (5),(6) и (7).</p> <p>В Раздел II на глава втора, по отношение участието на обществеността, предлагаме да бъдат направени следните допълнения, за да се гарантира както включването на обществеността на най-ранен етап, така и по-голяма широка обхватност и ефективност:</p> <p>„Нов Чл. 12` (1) Осигурява се обществен достъп и възможност за участие на обществеността в процеса на разработване на ТПУ, като:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. с публикуването на одобреното задание на ТПУ по чл. 9 се инициира кампания, насочена към заинтересованите страни и обществеността, включваща: <ol style="list-style-type: none"> a. най-малко една информационна среща за всяка защитена зона (или повече, ако се припокриват или са съседни), за представяне на обектите на защита, необходимостта от мерки и, както и целите на ТПУ и процедурата по изготвянето му; b. най-малко една съвместна информационна среща за защитени зони, споделени между две или повече ТПУ, за представяне на обектите на защита, необходимостта от мерки и, както и целите на ТПУ и процедурата по изготвянето му 	<p>Не се приема</p>	<p>постоянното участие на представители на съседните органи по чл. чл. 7.</p> <p>Виж мотивите към т. I.3.2.</p> <p>Освен това предложението за организиране на кампании за отделни защитени зони противоречи на териториалния подход към тяхното управление, въведен със ЗБР. Предложението не отчита обстоятелството, че в повечето случаи на една и съща територия се припокриват зона за птици със зона за местообитания, съответно едни и същи собственици и ползватели.</p>
--	--	----------------------------	--

	<p>с. създаване на онлайн пространство на страницата на органа по чл. 7, където на едно място да са достъпни заданието за изготвяне на ТПУ, линкове към заданията на съседни ТПУ, съдържащи споделени (разделени) защитени зони, директни линкове към стандартните формуляри на защитените зони, обект на ТПУ, планове за действие за опазване на видове, които са обект на опазване в целевите защитени зони; към дейности на различни организации и институции, насочени към опазване на целевите защитени зони, както и онлайн форум, където заинтересованите страни и обществеността могат да споделят въпроси, впечатления и предложения, свързани с обектите на защита и разработвания ТПУ; информация за контакт и процедура по която заинтересованите страни могат да споделят с екипа, разработващ ТПУ съществуващи добри практики за опазване на обектите на опазване на защитените зони.</p> <p>д. организиране по места на срещи-дискусии, работни срещи и информационни дни, където да се разясняват и обсъждат съществуващи и потенциални подходящи мерки, да се разясняват спецификите на обектите на опазване в защитените зони и подходящите за тях мерки, както и да се обсъдят потенциални проблемни аспекти.</p> <p>е. периодично предоставяне на информация до медиите за процеса на разработване на ТПУ и нагласите на заинтересованите страни и обществеността.</p> <p>ф. осъществяване на други подходящи информационни дейности по преценка на органа по чл. 7.</p> <p>2. предложения, постъпили в резултат от проведените по т. 1 дейности, както и възникнали спорни въпроси се предоставят периодично на екипа разработващ ТПУ, който мотивирано преценява включването им в проекта на ТПУ и предлага решения за дискуссионните проблеми.</p>		
--	---	--	--

	<p>(2) Предвидените по ал.1, т.2 дейности и индикативен график на провеждането им се включват в заданието по чл.8.</p> <p>(3) Комитета на заинтересованите страни оказва съдействие на органа по чл. 7 при организирането на дейностите по ал.1 в рамките на своята компетентност.“</p> <p>Предлагаме следните изменения и допълнения на сегашния чл. 12, ал. 4</p> <p>Срокът по ал. 4 да се удължи от 2 на 4 месеца и да се добавят следната точка:</p> <p>„т. 4 съдейства с указания на общините и членовете на Комитета за организиране разяснителни срещи на място по общини и със заинтересовани групи в при изпълнение на ал.5.“</p> <p>В ал. 5 на чл. 12 предлагаме да се допълни текста както следва:</p> <p>„(5) Общинските администрации в териториалния обхват на плана и останалите членове на комитета на заинтересованите страни <u>организират разяснителни срещи по места</u> и оказват съдействие на гражданите за разглеждане на проекта на ТПУ.“</p> <p>В съответствие с предложените от нас промени в чл. 12, в чл.22, ал. 2 да се промени текста „по чл. 12, ал. 3“ на „<i>по чл. 12, ал. 5</i>“.</p> <p>3. В приложение „Структура и съдържание на Минималните изисквания за структурата и съдържанието на териториален план за управление на защитени зони (ТПУ)“</p> <p>В структурата и съдържанието на Минималните изисквания за структурата и съдържанието на териториален план за управление на защитени зони (ТПУ), приложение към чл. 8, ал. 2 предлагаме следните допълнения:</p> <p>А. Глава първа</p> <p>В началото на глава първа, преди т. 1 да се включи точка „Цел на разработване и действие на плана“</p> <p>В т. 2, текстът, свързан с „Предмет и цели на опазване“ текстът</p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Посоченият в наредбата срок е минимален и дава възможност при необходимост същият да бъде удължен. Организирането на разяснителни срещи и кампании ще бъде пояснено с методически указания. Не е необходимо това да се определя с наредбата, защото могат да се ползват различни подходящи подходи в зависимост от съответните необходими.</p> <p>Предложението се обвързва с промени в чл. 12, което не е прието.</p> <p>Целта е дефинирана в чл. 4 на наредбата и е предвидено да се посочи в част „резюме“.</p> <p>Състоянието на местообитания и видове е</p>
--	---	---	--

	<p>„посочване на типовете природни местообитания и видовете, предмет на опазване в частите от защитени зони в обхвата на ТПУ“ да се премести на първо място и да се добави „и документирано състояние на местообитанията и видовете“.</p> <p>Към текста „рефериране към документ с одобрени специфични и подробни цели на опазване на съответната защитена зона“ да се добави „Приложими планове за действие за опазване на видове“</p> <p>В т. 2, към текста, свързан с „Обобщено представяне на видовете собственост, трайното предназначение на територията и начина на трайно ползване на поземлените.“ да се допълни и системата СИЗИП. Това е особено важно, особено във връзка и с последващо прилагане на мерки в земеделски земи.</p> <p>Към т. 2 да се добавят следните аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Описание на инвестиционните проекти от 2007 г насам – вид на проектите, фаза на осъществяване, заета площ; засегнати местообитания и местообитания на видове (площ); засегнати видове; типове въздействия; смекчаващи мерки; пространствено местоположение; проекти около 33 влияещи върху тях и върху връзките между тях;</i> - <i>Приложими мониторингови схеми</i> <p>Към глава втора да се прибави нова точка 3, както следва: <i>„3. Описание на функционалните връзки между защитените зони в ТПУ</i> <i>Описание на „елементите на ландшафта, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското</i></p>	<p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p> <p>Приема се частично</p>	<p>документирано именно в специфичните цели според най-новата научна информация.</p> <p>ПД са адресирани в други точки, виж по-горе в становището.</p> <p>Няма нужда от конкретизиране на използваната система за идентификация. Тази информация вече е включена в израза „реалното състояние и ползване на поземлените имоти“ в същата точка.</p> <p>Същото е вече включено в четвърто тире на същата точка 2 от приложението към наредбата.</p> <p>От една страна не е конкретизирано за какъв мониторинг става въпрос, от друга страна дейностите, свързани с мониторинг, са включени в глава пета на ТПУ.</p> <p>Тези аспекти вече са включени в т.4 и систематичното им място е там, като съответният текст допълваме както следва: <i>Определяне на елементи на ландшафта от изключителна важност за местообитанията и видовете, предмет</i></p>
--	--	--	---

	<p><i>разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове“ (чл.30, ал.2 и 3);</i></p> <p>Б. Глава втора В глава втора, т.1 да се добави ново тире, както следва: „Информационни бази от данни за биоразнообразието, съдържащи данни, събирани по методиките на НСМБР и целенасочени мониторингови проучвания“</p> <p>Анализите по т.1.1, 1.2 и 1.3 следва да се направят за всяка защитена зона в обхвата на ТПУ и това следва да се запише в заглавието на точката</p> <p>В т.2 предлагаме да се направи съществена редакция, съобразно становището ни по-горе. Целите на опазване са обвързани с предмета на опазване и за видовете се отнасят за цялата защитена зона. Трябва да се има предвид, че една защитена зона се</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p><i>на ТПУ, включително и такива, които въз основа на своята линейна и непрекъсната структура или свързваща функция са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен в растителните и животинските популации и видове</i></p> <p>Текстът на т.1.1 се допълва с „...данни от Националната система за мониторинг на състоянието на биологичното разнообразие и други публични информационни системи..“.</p> <p>Тъй като приложението включва минималните изисквания за структура и съдържание, то не е ограничително по отношение на други, допълнителни източници на данни, които могат да бъдат използвани по преценка на авторския колектив. Не считаме за целесъобразно допълването на заглавията на точките. Наредбата определя, че предмет на ТПУ са всички местообитания и видове предмет на опазване във всички защитени зони и части от тях в обхвата му. Считаме за подходящо този тип уточнения и разяснения, както и други възможни източници на данни да бъдат посочени в предвиденото в ЗБР методическо ръководство за разработване на ТПУ.</p>
--	---	------------------------------------	--

	<p>разглежда като функционална единица/система и видовете и местообитанията предмет на опазване са защитени на цялата ѝ територия; всички видове, предмет на опазване следва, да се опазват в защитената зона (поне за птиците, но и за останалите)</p> <p>Предлагаме следната редакция на т. 2:</p> <p>2. Пространствено обвързване на целите на опазване на защитените зони с пространственото разпределение на предмета на опазване на защитените зони, което включва:</p> <p>a. разработване на пространствени слоеве с целевите за опазване типове местообитания и пространствени хабитатни модели на целевите видове, включващи находищата и ползваните от тях местообитания, тяхната пригодност и качество за всяка защитена зона и част от защитена зона в обхвата на ТПУ;</p> <p>b. разработване на пространствени слоеве с елементите на ландшафта, ползвани от видовете като функционални връзки в и между защитените зони в обхвата на ТПУ;</p> <p>c. на базата на подборни пространствени анализи на отделните пространствени слоеве за птици и отделните пространствени слоеве за местообитания и видове без птици по т. a и b и наслагването им се определят конкретни територии в границите на всяка защитена зона, които:</p> <ul style="list-style-type: none"> - са ключови, защото в тях се срещат повече обекти на защита със сходно природозащитно състояние и могат да се влияят от прилагане на сходни мерки; - са ключови, защото в тях се срещат обекти на защита в неблагоприятно състояние, нуждаещи се от строго специфични мерки; - са ключови, защото са зони за възстановяване за един или повече обекти на защита в защитените зони - са ключови за поддържане на състоянието на обекти на защита, които са в добро природозащитно състояние; - са ключови, защото са функционални връзки в границите на защитената зона за един или повече целеви видове. 	<p>Приема се по принцип</p>	<p>Следва да се има предвид, че приложението към наредбата залага минималните изисквания към ТПУ. В т. 2 ясно е посочено, че се изискват подробни пространствени анализи, които да са представени в приложение към ТПУ. Направените предложения са предмет на предвидените в ЗБР методически указания. Виж допълнително мотивите по т.В)</p>
--	--	------------------------------------	--

	<p>d. на базата на подборни пространствени анализи на отделните пространствени слоеве за птици и отделните пространствени слоеве за местообитания и видове без птици по т. а и б и наслаждането им се определят ключовите елементи на ландшафта в обхвата на ТПУ, които по характеристиките си са функционални връзки между защитените зони за един или повече целеви видове.</p> <p>e. определяне на целите за опазване, които са хоризонтални за цялата територия на всяка защитената зона или част от защитена зона и на целите за опазване, които могат да се обвържат с отделни пространствени територии, определени в следствие на т. с, d, e. За всяка ключова територия освен хоризонтално приложимите цели се посочват и специфичните за тази територия цели.</p> <p>f. съгласуване на анализите и продуктите по т. от а до е в частите от разделени защитени зони, пространствено в местата, където преминават линиите на разделяне.</p> <p>g. създаване на обща пространствена база от данни в обхвата на ТПУ, съдържаща:</p> <ul style="list-style-type: none"> - типове природни местообитания, находищата и местообитанията на видове, предмет на опазване във всяка защитена зона или част от защитена зона в обхвата на плана с актуалното им природозащитно състояние - типове природни местообитания, находищата и местообитанията на видове, предмет на опазване във всяка защитена зона, срещащи се във всяка ключова територия в защитените зони или части от тях в обхвата на плана - хоризонталните цели за всяка защитена зона или част от нея в обхвата на ТПУ и специфичните за обектите на опазване цели в ключовите територии въз основа на съпоставка на актуалното състояние, спрямо целевите стойности по съответните параметри – информацията се представя обобщено по идентични параметри - ключовите елементи на ландшафта в обхвата на ТПУ, които 		
--	--	--	--

	<p>по характеристиките си са функционални връзки между защитените зони за един или повече целеви видове</p> <ul style="list-style-type: none"> - вид собственост, трайно предназначение на територията, начин на трайно ползване и реално състояние и ползване на поземлените имоти в ключовите територии в защитените зони и функционалните връзки между защитените зони в обхвата на плана - вид собственост, трайно предназначение на територията, начин на трайно ползване и реално състояние и ползване на поземлените имоти в защитените зони извън определените ключови територии - заплахи и въздействия (вкл. конкретни дейности, оказващи влияние върху предмета на опазване) във всяка защитена зона в обхвата на плана отделно за ключовите територии и извън тях и степенуване на заплахите и въздействията - съществуващи мерки и дейности за опазване на обектите на защита във всяка защитена зона в обхвата на плана отделно за ключовите територии и извън тях - наложени ограничения произтичащи от прилагане на ЗЗТ, включително планове за управление на ЗТ, Закона за водите, Закона за горите и др. актове, които би следвало да се вземат предвид при определяне на подходящи мерки във всяка защитена зона в обхвата на плана отделно за ключовите територии и извън тях. <p>В приложение се представят цифровите данни се представят подробните пространствени анализи и създадената обща пространствена база данни.</p> <p>В т. 3 следва критериите за определяне на ключовите видове и местообитания да бъдат по-ясно и пълно разписани, поради което предлагаме следните допълнения:</p> <p>„- Определяне на ключови местообитания и/или видове за управление в обхвата на ТПУ въз основа на подробните анализи по т. 1 и т. 2 на база следните критерии: <u>природозащитно</u></p>		
--	---	--	--

	<p><i>относими към предмета на опазване във всяка защитена зона (отделно в ключовите територии и извън тях), по типове (съгласно чл. 5, ал. 1, т. 2 - 4) и обвързани по местообитания, видове и параметри на целите, като се посочват и: актовете и документите, от които произтичат (вкл. интернет адрес за достъп до документа); защитените зони, в които се прилагат (код и име); етап на изпълнение; отговорна институция за прилагане; ако е приложимо - обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</i></p> <p><i>- Въведени с ТПУ активни мерки, относими към предмета на опазване във всяка защитена зона (отделно в ключовите територии и извън тях), по типове (съгласно чл. 5, ал. 1, т. 2 - 4) и обвързани по местообитания, видове и параметри на целите, като се посочват и: защитените зони, в които се прилагат (код и име); отговорници за прилагане; обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</i></p> <p><i>- Съответствие на забраните и ограниченията на дейности със съществуващите препоръки в границите на защитените зони (дадени в заповедите за обявяване, стратегически, програмни и планови документи) и ограниченията произтичащи от ЗЗТ за териториите на защитени територии в обхвата на плана.</i></p> <p><i>- Подробно описание на всяка от мерките, групирани съгласно чл. 5, ал. 1, т. 2 - 4; обосновка на необходимостта от въвеждането ѝ; там където е приложимо - представяне на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености от значение за опазването на целевите местообитания и видове, които са били взети в предвид при формулирането на мерките. За мерките, приложими в разделени между ТПУ се посочва съгласуването на мерките с другите ТПУ обхващащи същите защитени зони. Към всяка мярка, където е приложимо, се посочват условия или изисквания които следва да се спазват с цел избягване на противоречащи си мерки.“</i></p> <p>В т. 1.3 да се добави текст, свързан с вече съществуващите мерки</p>	<p>Приема се по принцип</p> <p>Не се приема</p> <p>Не се приема</p>	<p>Текстът е допълнен и коригиран така, че да съответства на чл. 17, ал. 1, т. 2 от проекта на наредбата</p> <p>Направените допълнения в текста са предмет на методическите указания</p> <p>Допълнително описание на дейности по т.</p>
--	---	--	---

	<p>и да се редактира съществуващия текст както следва:</p> <p>„1.3. Научни изследвания, образователна дейност и комуникация</p> <p>- <i>Съществуващи мерки, относими към предмета на опазване във всяка защитена зона (отделно в ключовите територии и извън тях), съгласно чл. 5, ал. 1, т. 5 и обвързани по местообитания, видове и параметри на целите, като се посочват и: актовете и документите, от които произтичат (вкл. интернет адрес за достъп до документа); защитените зони, в които се прилагат (код и име); етап на изпълнение; отговорна институция за прилагане; ако е приложимо - обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</i></p> <p>- <i>Въведени с ТПУ активни мерки, относими към предмета на опазване във всяка защитена зона (отделно в ключовите територии и извън тях) съгласно чл. 5, ал. 1, т. 5) и обвързани по местообитания, видове и параметри на целите, като се посочват и: защитените зони, в които се прилагат (код и име); отговорници за прилагане; обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</i></p> <p>- <i>Подробно описание на всяка от мерките съгласно чл. 5, ал. 1, т. 5. обосновка на необходимостта от въвеждането ѝ; посочване на обектите на прочуване/целевите групи, отговорници за прилагане и съответствие със съществуващи стратегически, програмни и планови документи; там където е приложимо - представяне на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености от значение за опазването на целевите местообитания и видове, които са били взети в предвид при формулирането на мерките. За мерките, приложими в разделени между ТПУ се посочва съгласуването на мерките с другите ТПУ обхващащи същите защитени зони.“</i></p> <p>Създаване на това т. 1.3а, както следва:</p> <p>1.3а. Функционална свързаност на защитените зони в обхвата на ТПУ</p> <p>- <i>Съществуващи мерки, относими към елементите на</i></p>	<p>Не се приема</p>	<p>1.3 е предмет на методическото ръководство в приложимите случаи. Предвид спецификата на дейностите не във всички случаи би било удачно обвързването им с конкретни местообитания и видове и не е необходимо да се залагат като минимално изискване.</p> <p>Както е посочено по-горе (мотиви към предложенията към чл. 5, ал.1), тези мерки следва да са включени в предходните точки, а не да се извеждат като</p>
--	---	----------------------------	---

	<p>ландшафта, които играят ролята на функционални връзки за видове, предмет на опазване, между защитените зони в обхвата на плана , съгласно чл. 5, ал. 1, т. 6, видове и параметри на целите, като се посочват и: актовете и документите, от които произтичат (вкл. интернет адрес за достъп до документа); защитените зони, които свързват (код и име); етап на изпълнение; отговорна институция за прилагане; ако е приложимо - обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</p> <p>- Въведени с ТПУ активни мерки, относими към предмета на опазване във всяка защитена зона (отделно в ключовите територии и извън тях), съгласно чл. 5, ал. 1, т. 6) и обвързани по местообитания, видове и параметри на целите, като се посочват и: защитените зони, които свързват (код и име); подходящи планови и стратегически документи в които следва да бъдат интегрирани, отговорници за прилагане; обща площ на всяка от мерките в обхвата на ТПУ.</p> <p>- Подробно описание на всяка от мерките съгласно чл. 5, ал. 1, т. 5. обосновка на необходимостта от въвеждането ѝ; посочване на обектите на защита за които мярката е приложима, програмни и планови документи в които е подходящо да бъде интегрирана; там където е приложимо - представяне на икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености от значение за опазването на целевите местообитания и видове, които са били взети в предвид при формулирането на мерките. За мерките, приложими за осигуряване на функционални връзки със защитени зони в съседни юрисдикции ТПУ се посочва съгласуването на мерките с другите ТПУ обхващащи същите функционални връзки между защитени зони. “</p> <p>В т. 2.4 да се добави „препоръки към заинтересовани страни“</p> <p>Г. Глава 5 Мониторинг</p> <p>Няма заложен индикатори, критерии за оценка, обхват на мониторинга; мониторинга също трябва да е част от финансовата</p>	<p>Приема се</p> <p>Не се приема</p>	<p>самостоятелни такива</p> <p>Допълнено в текста</p> <p>Индикаторите са част от текста на проектонаредбата.</p>
--	---	--	--

	<p>рамка. Според мен индикаторите, оценката на ефективността следва да са тук</p> <p>В т. 1 в изречението „Описание на механизма за мониторинг, докладване и оценка на изпълнението на ТПУ, вкл. източниците на информация.“ думата „механизма“ да се замени с думата „методиката“. Методиката обхваща всичко – обхват, методи, индикатори и т.н.</p> <p>В т.1 да се добави:</p> <p style="padding-left: 40px;">Информация за методиките за мониторинг на състоянието на предмета на опазване в защитените зони, включително индикатори за състоянието;</p> <p>В заключение, Ви призоваваме, да отразите отговорно нашето становище.</p>		<p>По същество двата термина се припокриват. Допълнителни насоки могат да бъдат дадени в методическите указания.</p> <p>Методиките за мониторинг на състоянието на предмета на опазване в защитените зони, включително индикатори за състоянието, са предмет на НСМСБР.</p>
<p>Камара на архитектите в България арх. Владимир Милков, Председател на Управителния съвет</p>	<p>С настоящото изразяваме положително становище и подкрепя към проекта на нова Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони (Наредбата).</p> <p>С проекта на Постановление на МС за приемане на новата Наредба, подложен на обществено обсъждане, се прави изменение на чл. 12, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС). Проектът на новата Наредба е пряко свързан с прилагането на Наредбата за ОС. В тази връзка и на основание чл. 5, т. 6 от Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране, Камарата на архитектите в България (КАБ) представя своето становище, свързано с необходимостта от редакция и на други разпоредби от Наредбата за ОС - чл. 2, ал. 2 и 3 във връзка с чл. 10 и чл. 12.</p> <p>Още по време на обществените консултации през 2021 г. на</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Направеното предложение излиза извън предметния обхват на проекта на ПМС, който е ограничен единствено до привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с приетите изменения и допълнение в ЗБР със ЗИД (обн., ДВ, бр. 88 от 2023 г.).</p> <p>В допълнение предложението е свързано с текстове в Наредбата за ОС, регламентиращи изисквания към процедурите, въведени в отговор на стартирала срещу страната процедура за нарушение № 2008/4461 по описа на Европейската комисия.</p>

проекта за изменение и допълнение на Наредбата за ОС, с който се извършиха спорните промени в чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС, **Камарата на архитектите в България остро и мотивирано възрази срещу задължителния характер на уведомлението за абсолютно всички инвестиционни инициативи извън защитените зони.** Пределно ясно е за много строежи, например при вътрешните преустройства на сгради, основни ремонти, пристройки и надстройки, че те няма как да окажат каквото и да било въздействие върху защитената територия или зона, нито поотделно, нито във взаимодействие с други планове и проекти. Тоест, от обхвата на уведомлението по чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС, следва да отпаднат тези планове, програми и проекти, които са извън целите на чл. 6, параграф 3 от Директивата: които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние от гледна точка на съхраняването на защитената територия.

Въведените нормативни промени доведоха до сериозни проблеми при прилагане и невъзможност за срочно обработване на всички уведомления от РИОСВ, видно от хилядите необработени преписки от РИОСВ и острата реакция на Националното сдружение на общините в РБ, инвеститори, професионални камари, главни архитекти и други компетентни органи по ЗУТ по повод писмо изх. № 08-00-525-3/18.09.2024 г. на МОСВ. С това писмо бяха дадени указания относно прилагането на чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС в областта на устройственото планиране, инвестиционното проектиране и строителството, според които възложителят е длъжен да уведоми органите по околна среда за всеки план, програма, проект и инвестиционно предложение, независимо от това дали попада в обхвата на наредбата, тъй като единствено тези органи имали право да преценят дали наредбата е приложима към всеки конкретен случай. Категорично не сме съгласни с подобен начин на

	<p>тълкуване и прилагане на нормативния акт, поради което считаме че се налага редакция на чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС, отчитайки принципа на пропорционалност – въведените от държавата мерки да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на целите на чл. 6 от Директивата.</p> <p>Правното естество на визираното в писмото на МОСВ задължение за уведомяване по реда на чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС на практика не представлява „уведомителен режим“, тъй като се състои в откриване на административно производство по издаване на разрешение (преценка) за образуване или продължаване на друго административно производство по изработване на съответния план, програма или проект и издаване в това производство на краен административен акт от друг компетентен орган. Както е уточнено в текста на писмо изх. № 08-00-525-3/18.09.2024 г., произнасянето в тези случаи става „с писмо“. Според изразеното от МОСВ разбиране, всеки устройствен план или инвестиционен проект следва да бъде подлаган на тази преценка, тъй като Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО „не допускат изключения от разпоредбите си“.</p> <p>Намираме, че действащия текст на чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС е в противоречие с целите на екологичното законодателство, насочено към защита на определени зони от територията на страната чрез регламентиране на цели и мерки за опазването им. Разпоредбата на чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС третира цялата територия на Република България като защитена зона, в която всяка, дори и най-незначителната инвестиционна инициатива, е предмет на разрешителен режим от органите по околна среда. Това е явен нормативен ексцес, който не следва законови норми и е в грубо противоречие с Директива 92/43/ЕИО и Директива 2009/147/ЕО, които търсят разумен баланс между целите и мерките за опазване на околната среда и човешкото присъствие и дейности.</p> <p>Считаме, че не се разграничават случаите, при които има</p>		
--	---	--	--

влязъл в сила устройствен план и вече има проведена процедура по ЗООС и по ЗБР, т.е. извършена екологична оценка, съгласувана с МОСВ. В тези случаи за защитените територии има утвърдени правила за прилагането на устройствения план, поради което следва да се регламентират значително по-облекчени процедури при одобряването на планове и инвестиционни намерения в тези зони, диференцирани в зависимост от категорията защитена територия, върху която попадат и вида на плана, проекта и инвестиционното предложение. Веднъж съгласувани при процедура за общ устройствен план, различните видове територии с определен градоустройствен режим, предлагат яснота при взаимодействието си със защитените такива и няма нужда допълнително да се провежда нова процедура. Отлично решение е дадено в чл. 125, ал. 8 от Закона за устройство на територията, но за съжаление разполагаме с информация, че тази разпоредба не се спазва заради изискването в чл. 2, ал. 2 от Наредбата за ОС.

Съгласно чл. 125, ал. 8 от ЗУТ процедурите по екологичното законодателство не се провеждат при изработване на подробни устройствени планове, които не определят рамка за инвестиционни предложения по приложение № 1 към чл. 92, т. 1 и приложение № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за опазване на околната среда, не се отнасят за предприятия и съоръжения по чл. 104 от Закона за опазване на околната среда и не попадат в защитени зони и които са в съответствие с предвижданията на общ устройствен план, одобрен при спазване на Закона за опазване на околната среда и Закона за биологичното разнообразие. Съгласно чл. 145, ал. 1, т. 5 от ЗУТ, за да се съгласуват и одобрят инвестиционните проекти се представят влезли в сила административни актове по ЗООС и ЗБР, но **само когато е необходимо.**

Това е и смисълът на визирания с изменението чл. 6, параграф 3 от Директивата: „Планове или проекти, **които не са непосредствено свързани** с управлението на територията или не са необходими за него, **но които поотделно или във**

взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на **целите на съхраняването** на тази територия.“

По повод изложеното, текстовете на чл. 2, ал. 2 и 3 във връзка с чл. 10 и 12 от Наредбата за ОС трябва да бъдат променени или прецизирани, така че да се осигури еднозначното им прилагане. Скринингът по чл. 2, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС не бива да надхвърля границите на подходящото и необходимото за спазване на чл. 6, параграф 3 от Директивата. **За инвестиционни предложения, които не попадат в обхвата на Приложения № 1 към чл. 92, т. 1 и № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗООС, не представляват предприятия и съоръжения по чл. 104 от ЗООС и не попадат в защитени зони, и които са в съответствие с предвижданията на устройствен план, одобрен при спазване на изискванията на ЗООС и ЗБР, да не се изисква подаване на уведомление до МОСВ/РИОСВ, за да не се увеличава необосновано административната тежест и да не се затруднява инвестиционния процес. Значително да се облекчи процедурата по уведомяване на органите по околна среда като се въведе института на мълчаливото съгласие – възложителят или органа по одобряване на плана/проекта/програмата/предложението да уведомяват органа по околна среда, който да се произнася в определен срок, а липсата на произнасяне в срок да се приеме за мълчаливо съгласие.**

Да се предвидят различни по съдържание и начин на оформяне уведомления по чл. 10, ал. 1 от Наредбата за ОС в зависимост от вида или от категорията на строежа (чл. 137, ал. 1 от ЗУТ), предмет на инвестиционното предложение.

Да се предвиди алтернативен начин за представяне на уведомлението по чл. 10, ал. 1 от Наредбата за ОС – по електронен път **или** на място на хартиен/електронен носител, а не едновременно да се представят на място екземпляр на хартиен носител и екземпляр на електронен носител.

	<p>Събираните такси по Наредбата за ОС да се приведат в съответствие с чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.</p> <p>В заключение, предлагаме вариант за проект на текст на допълнителен параграф в Проекта на Постановление на МС, с който да се промени чл. 2, ал 2 от Наредбата за ОС, както следва:</p> <p><i>„§ ... За планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, разположени извън защитените територии и защитените зони и които не попадат в обхвата на Приложения № 1 към чл. 92, т. 1 и № 2 към чл. 93, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗООС, не представляват предприятия и съоръжения по чл. 104 от ЗООС и не попадат цялостно или частично в защитени зони, и които са в съответствие с предвижданията на устройствен план, одобрен при спазване на изискванията на ЗООС и ЗБР, не се изисква подаване на уведомление до органа по чл. 6а.“</i></p>		
<p>Институт за Биомаса и Биогорива - ibb.alle.bg</p>	<p>Предоставяме настоящото Предложение за преценка дали тази технология да бъде включена като възможност в проектирането и управлението на Защитените Зони.</p> <p>Екипът ни работи по проекти за изграждане на Подземни - включително ПОД Зони на Натура 2000, напълно автономни и автоматизирани Вертикални Аквапонни Многоетажни Ферми - В-Ферми, за добив на гигавати зелена ел. и топлоенергия, от хиляди тонове дневно, стерилно-чиста инженерна биомаса - biomass.alle.bg, като гориво-заместител на въглищата и газа в ТЕЦ-овете, и като буквално безплатна суровина за добив на редица видове биогорива, храни - hrani.alle.bg , фуражи, биоторове, влакна, биополимери, билкови медикаменти и др., от свръхбързорастящи - в рамките на часове, организми и биосистеми, отглеждани върху многоетажни рафтове, консумиращи единствено и само рециклирана вода.</p> <p>В-Фермите ще бъдат изградени в естествени или изкуствено създадени - нарочно за проекта, подземни пещери, изчерпани</p>	<p>Не се приема</p>	<p>В становището не се съдържат предложения или възражения по проекта на нормативен акт, публикуван за обществени консултации</p>

	<p>мини и газохранилища, покрити сухи дерета, кариери и др.</p> <p>Целта е да се извлече максимална полза, в голям икономически мащаб, от подземните пространства ПОД Зоните на Натура 2000 (върху които не може да се строи и извършва никаква интензивна икономическа дейност), като се създаде цяла гигантска Подземна Зелена Икономика, с потенциал да разкрива хиляди нови работни места за дигитални биофермери и оператори, и да генерира милиарди евро приходи от местни продажби и експорт, без да се нарушават наземните хабитати и екосистеми, по абсолютно никакъв възможен начин.</p> <p>Проектът не само няма да наруши жизнения цикъл на биосистемите на повърхността, но и с наличието на големи групи хора ангажирани в производството, ще спомогне за тяхното наблюдение, поддръжка, санитарен контрол, обогатяване с десетки нови растителни и животински видове, и създаване на условия за еко-туризъм, така че повече хора да могат да се наслаждават от контакта с това природно богатство.</p> <p>Проектът има и извънредно важна Отбранително Компонента - подземните В-ферми ще са напълно изолирани и защитени като отлично място за евакуация и напълно автономна издръжка, за дълги периоди от време - дори години, на хиляди хора, в случай на война, природно бедствие, епидемия и т.н., когато животът на повърхността на земята би бил опасен и дори невъзможен.</p> <p>Проектът е част от макроикономическата ни стратегия "БГ-Развитие" - bg-razvitie.alle.bg и би могъл да се финансира изцяло, неограничено, извънбюджетно, извънбанково и извънневрофондово, по линия на алтернативни монетарен механизъм "Зелен Трилионен Фонд" - green-trillion.alle.bg.</p>		
<p>Браншова камара на месодайното животновъдство - гр. Пловдив, Иван Венински</p>	<p>В проекта се предвижда създаването на комитети и работни групи на заинтересованите страни (чл. 9, чл. 10, чл. 11, чл. 12 и др.). Считаме, че пълноценното участие на земеделския сектор (в частност животновъдството и месодайния сектор) е от съществено значение за приемането на ефективни и балансирани планове за управление на защитените зони. Предвид това настояваме за</p>	<p>Приема се по принцип</p>	<p>В разпоредбата на чл. 117а от ЗБР е предвидено в състава на комитетите на заинтересованите страни да бъдат включвани териториални и местни органи на власт, научни организации и висши училища, регионални структури или</p>

<p>Председател на УС</p>	<p>разширяване на състава на комитета на заинтересованите страни с експерти от Министерството на земеделието и храните (МЗХ) и с представители на браншовите организации в сектор земеделие и животновъдство.</p> <p><u>Мотиви:</u> Тази стъпка ще осигури присъствие и глас на земеделските производители, като същевременно ще допринесе за избягване на потенциални конфликти и социално напрежение във връзка с въвеждането на мерки, които биха могли да ограничат икономическите дейности или да представляват продоволствен риск за държавата.</p> <p><u>Прецизиране на състава и правомощията на комитета на заинтересованите страни</u></p> <p>В проекта на Наредба е заложено участието на различни институции, но не се вижда ясно обхватът и процесът на подбор на техни представители. Предлагаме да се добави изрично изискване, че в комитета задължително участват:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Експерти от Министерството на земеделието и храните (МЗХ), които да гарантират синхрон с националните политики в сектор „Земеделие“; - Представители на браншовите организации, включително на месодайното животновъдство, както и на други селскостопански подсектори, които пряко ще бъдат засегнати от мерките в защитените зони. <p><u>Предотвратяване на продоволствен риск и социално напрежение</u></p> <p>Някои от мерките по утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони могат до доведат до ограничаване на определени земеделски и стопански дейности (чл. 5 и чл. 15 от проекта). Това налага прецизиране и съгласуване със засегнатите групи на заинтересованите страни и би могло да доведе до финансови затруднения за земеделските стопанства (които вече оперират в трудна пазарна обстановка), както и до социално напрежение в селските райони (които до голяма степен разчитат на приходите от земеделие и животновъдство). Считаме за изключително важно в процеса на разработване и обсъждане на</p>	<p>регионални представители на браншови, синдикални, работодателски и други секторни организации, регионални структури или регионални представители на организации на собственици или ползватели на земи или ресурси в "Натура 2000", неправителствени организации. В тази връзка участието на експерти от системата на МЗХ, както и представители на браншовите организации в сектор земеделие и животновъдство е предвидено.</p>
---------------------------------	--	--

	<p>мерките да бъдат включени експерти от Министерство на земеделието и храните, както и представители на земеделски организации.</p> <p>В допълнение, Браншовата камара на месодайното животновъдство подкрепя необходимостта от въвеждане на ясни правила и механизми за управление на защитените зони, но подчертава нуждата от активното и пълноценно участие на земеделския сектор в целия процес – от планирането и изготвянето на териториалните планове до прилагането на мерките. Подкрепяме стремежа към опазване на биологичното разнообразие и устойчиво ползване на природните ресурси. В същото време обаче не бива да се допуска непропорционално ограничаване на селскостопанските дейности, което играе ключова роля в развитието на българските селски райони и осигурява поминък на хиляди семейства.</p> <p>Убедени сме, че само чрез партньорски подход и диалог между институциите и земеделските производители могат да се постигнат целите за опазване на околната среда и устойчиво развитие на българското животновъдство.</p>		
<p>Басейнова дирекция „Черноморски район“ –</p>	<p>По отношение на проект на Наредба за условията и реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони предлагаме следното:</p> <p>1. Към чл. 5 да се създаде нова алинея (3), която да гласи следното: При определяне на мерките по ал. 1 се вземат под внимание планираните мерки в действащите Планове за управление на речните басейни, Планове за управление на риска от наводнения и Морска стратегия, разработвани съгласно разпоредбите на Закона за водите.</p> <p>2. Съществуващата алинея 3 „(3) <i>Когато защитените зони съвпадат изцяло или частично със защитени територии по Закона за защитените.....</i>“ да се преномерираща на (4).</p> <p>Отбелязваме няколко важни аспекта, които следва да намерят място в текстовете на проекта на Наредба за условията и</p>	<p>Не се приема</p>	<p>Не е необходимо да се уточнява, че при определянето на мерките в ТПУ се вземат под внимание мерките в действащи ПУРБ, ПУРН и МС. Мерките в ТПУ следва да вземат предвид всички относими стратегически документи, а не само изброените.</p> <p>По отношение на синхронизацията на плановете за управление изготвени от различни органи, то в проекта на наредба са заложени достатъчно изисквания, за да се гарантира синергия между мерките (напр. в минималните изисквания към съдържанието на глава трета от ТПУ).</p>

	<p>реда за разработване и утвърждаване на териториални планове за управление на защитени зони:</p> <p>1. По отношение на чл. 7, касаещ отговорните институции за разработване на териториалните планове за управление на защитени зони: относно защитените зони, които имат сухоземна и морска част и които ще бъдат част от два териториални плана, е удачно да се посочи, че изготвят синхронизирано с препратки един към друг.</p> <p>2. Считаме, че териториалните планове за управление (ТПУ) следва да са съобразени с периодите на прилагане на Морската стратегия, Планове за управление на речните басейни и Планове за управление на риска от наводнения в Черноморския район, които се актуализират и прилагат на всеки шест години като периодите на действието им съвпадат: 2022-2027 г., 2028-2033 г.</p>		<p>Отделно в методическите указания ще бъдат разписани по-подробно всички механизми за осигуряване на синхрон между плановете. По отношение на периодите на прилагане на ТПУ с други секторни планове, то считаме че не е възможно пълно синхронизиране на периодите за разработване и прилагане на съответните планове. В случай на необходимост от актуализации и промени в ТПУ, в наредбата са разписани съответните процедури за това.</p>
--	---	--	--